

ПОЖАРЕВАЦ

Пожаревац се налази у североисточном делу Србије, на осамдесетом километру од Београда идући ауто путем Београд- Ниш. Смештен је између три реке: Дунава, Велике Мораве и Млаве. Површина износи 49.100 хектара земље, од чега је 39.240 хектара обрадиво, односно око 80 % укупне површине. Ова обрадива земља се већином налази у плодном Стигу, затим у поморавском, дунавском и млавском приобаљу. У Пожаревцу живи 74.902 становника. Просечна старост становништва износи 39,1 година (37,8 код мушкараца и 40,3 код жена). Према попису из 2002. године Град је углавном насељен Србима.

Пожаревац је седиште Браничевског округа. Поред тога, он је и привредни, културни, административни и политички центар ширег подручја, као и низа других установа и правосудних органа. Носилац је привредног развоја читавог округа и жариште културног деловања и утицаја. У саставу округа су општине: Велико Градиште, Голубац, Жабари, Жагубица, Кучево, Мало Црниће, Петровац и Пожаревац. Све оне чине јединствену географску и саобраћајну целину. Историја Пожаревца је богата и бурна: први пут се помиње 1476. године, а постао је познат после Пожаревачког мира закљученог између Аустрије и Турске 1718. године уз присуство западних сила. Прави процват Пожаревца почиње тек доласком књаза Милоша на власт. Његовом заслугом у Пожаревцу је подигнута Саборна црква (1819), двор- конак (1825), нова чаршија (1827) и на крају, за време његове друге владавине, ергела Љубичево (1860). Културна прошлост Пожаревца је такође занимљива: школа се у њему помиње 1770. године, а 1842. Пожаревљани су гледали позоришне представе; балканска премијера *Ромеа и Јулије*, и уопште неког дела Виљема Шекспира, била је баш у Пожаревцу.

Међу значајне културно-уметничке манифестације убрајају се: *Новембарски дани културе*, *Љубичевске коњичке игре*, Глумачке свечаности (*Дани Миливоја Живановића*), *Милици у походе*, *Бијенале Милене Павловић Барили*, Ликовна колонија *Љубичево*, *Да вам лето буде лепо*, *Игрице без граница*, СФАС у Кличевцу, *Стишки акорди* (КУД Дрмно), *Сестрољински дани*.

Преглед сектора културе града Пожаревца¹

Градску власт у Пожаревцу чине Скупштина града, Градоначелник, заменик Градоначелника, Градско веће и начелник Градске управе. У оквиру Градског већа постоји члан надлежан за културу, чија је дужност да координира са установама културе. У оквиру Градске управе за културу је надлежно одељење за друштвене делатности, које је задужено за координацију са установама културе, одобравање финансијских планова установама у култури, давање мишљења на статуте и остала правна акта везана за културу, сарадњу са регионалним заводом за заштиту споменика и стављање под заштиту истих. У одељењу које је задужено за културу запослене су три особе, две високообразоване жене и један високообразовани мушкарац.

Из буџета града Пожаревца финансира се шест установа културе у домену плата запослених, сталних трошкова, програма у оквиру основних делатности, текућих поправки и одржавања опреме:

- ✓ Народна библиотека *Илија М. Петровић*
- ✓ Народни музеј
- ✓ Историјски архив Пожаревац
- ✓ Центар за културу Пожаревац
- ✓ Галерија *Милена Павловић Барили*
- ✓ Градски женски хор *Барили*

Буџет за културу у односу на укупан градски буџет у периоду од 2006. до 2008. године није имао осцилације и сваке године износио је 6,3%.

Табела 1: Приказ буџета за културу и његовог удела у укупном градском буџету од 2006. до 2008. године

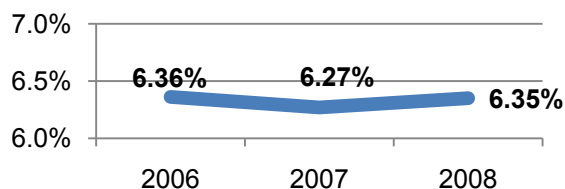
Година	Укупан градски буџет у еврима	Укупан градски буџет у динарима	Укупан градски буџет у еврима	Буџет за културу у динарима	% од укупног градског буџета
2006.	14.187.846,00	1.193.346.821,00	901.979,50	75.865.947,00	6,36
2007.	20.147.523,00	1.611.000.000,00	1.262.436,54	100.944.678,00	6,27
2008.	23.674.882,61	1.927.888.356,00	1.504.118,99	122.483.117,00	6,35

Табела 2: Структура буџета за културу у периоду од 2006. до 2009. године

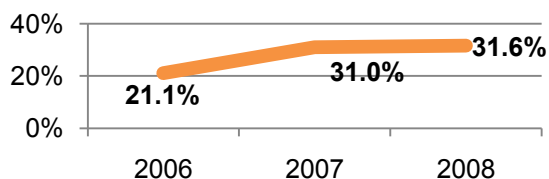
Година	Плате и доприноси	Материјални трошкови	Програми и пројекти
2006.	54,1%	17,8%	28,1%
2007.	51,4%	17,6%	31%
2008.	49,1%	19,3%	31,6%

Процент који се издваја за програме и пројекте у последње три године незнатно је порастао, док се проценат који се издваја за плате и доприносе у истом периоду смањило.

Приказ 1: Тенденција кретања буџета за културу у укупном градском буџету

Приказ 2: Тенденција кретања средстава за програме у буџету за културу

У сектору културе, закључно са 2009. годином ради 96 запослених међу којима преовлађује средњеобразовани кадар и особе женског пола.

¹Преглед сектора културе представљен је у складу са достављеним подацима од стране локалне управе и градских установа културе. Тамо где подаци не постоје биће посебно наглашено. Градска управа Заводу није доставила податке за 2009. годину.

Табела 3: Број запослених у култури града Пожареваца

Укупан број запослених у култури града Пожареваца	Мушки	Женски	ОШ	ССС	ВШ И ВСС
96	34	62	13	43	40

Према процени представника локалне управе главни проблеми у култури су:

1. Недовољно развијени културни туризам
2. Недовољна сарадња установа културе на локалном нивоу
3. Недовољна развијеност мултикултуралне и међународне сарадње

Приоритети за улагање и развој су:

1. Неговање традиције и заштита културне баштине
2. Промовисање мултикултуралности и међународне сарадње
3. Подстицање сарадње културе и привреде

Народни музеј Пожаревац²

Народни музеј у Пожаревацу основан је 1895. године. Више од једног века бави се чувањем културно-историјске баштине Браничева, односно подручја данашњих општина Пожаревац, Велико Градиште, Голубац, Кучево, Жагубица, Петровац, Жабари и Мало Црниће. Институција свој рад спроводи кроз четири одељења:

- ✓ археолошко одељење,
- ✓ нумизматичко одељење,
- ✓ одељење историје уметности и
- ✓ етнолошко одељење.

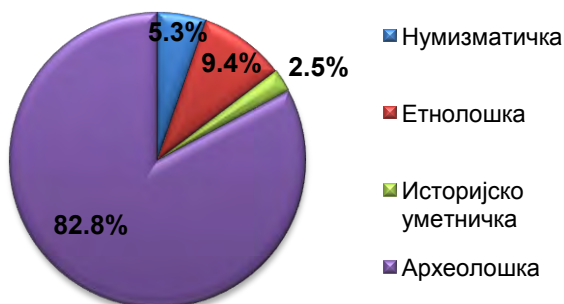
Посебну изложбenu целину представљају: лапидаријум са веома богатом збирком римских камених споменика, етно-парк са објектима народног градитељства и спомен збирка - легат уметничких слика - Миодрага Марковића.

• Капацитети

Музеј се простире у четири објекта укупне површине 1.259 м². Главна зграда заузима површину од 565 м², Спомен збирка Миодрага Марковића заузима површину 244 м², Музеј културне историје 380 м², а кућа Добрњчевих 100 м². Музеј располаже са неколико врста депоа - археолошким депоом за праисторију, антику, Виминацијум и археолошким депоом, као и историјским и етнолошким депоом, који се налазе у главној згради и другим објектима. Укупан изложбени простор је 593 м², депои заузимају површину 545 м², док 121 м² заузима канцеларијски простор. Објекти немају приступ особама са инвалидитетом.

• Фонд

Приказ 3: Структура фонда по збиркама

Музеј располаже са 45.558 предмета подељених у четири збирке: археолошка, етнолошка, историјско – уметничка и нумизматичка. Најбројнија је археолошка збирка.

Од укупног броја предмета који подлежу конзервацији конзервирано је 16,9%, а највећи проценат конзервираних предмета је у оквиру историјско-уметничке збирке.

² Музеј Заводу није доставио ни општи упитник нити додадатак за 2009. годину. Подаци изнети у извештају преузети су из другог истраживања Завода за проучавање културног развоја *Музеји-актуелно стање* и са интернет презентације Установе.

- **Програми и публице**

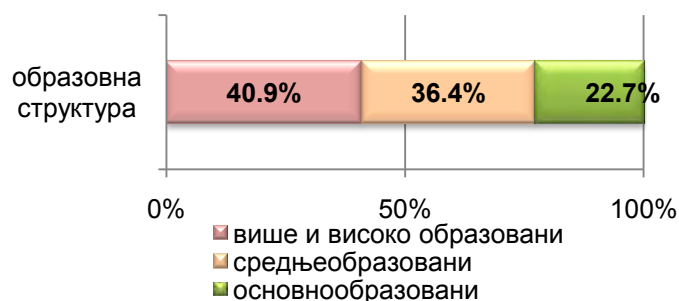
У Музеју постоји стална поставка која је комплексног типа и приказује живот на овом простору од дубоке праисторије до средине XX века. Посебну изложбenu целину представљају: лапидаријум са веома богатом збирком римских камених споменика, етно-парк са објектима народног градитељства и спомен збирка - легат уметничких слика - Миодрага Марковића. Музеј издаје часопис *Виминациум* од 1986. године, као зборник у којем објављује стручне и научне радове из археологије, етнологије, историје, историје уметности и музеологије. До сада је објављено 12 бројева.

Музеј има и стручну библиотеку која поседује 5.700 књига и публикација. Музеј организује едукативне радионице и програме за децу школског узраста, за одрасле и особе са инвалидитетом и повремено за децу предшколског узраста.

- **Кадрови**

У музеју раде 22 стално запослена лица. Образовна структура показује да предњачи високообразовани кадар. Осталим подацима у вези са кадровском структуром Музеј не располаже.

Приказ 4: Образовна структура запослених

Музеј ангажује спољне сараднике. Нема ангажованих волонтера и војника на цивилном одслужењу војног рока.

- **Буџет** – нема података

- **Техничка опремљеност**

Музеј има девет рачунара који нису умрежени али имају приступ интернету.

- **Проблеми** – нема података

Библиотека „Илија М. Петровић“

Библиотека *Илија М. Петровић* Пожаревац основана је 1847. године. Она обавља матичне функције на подручју Браничевског округа. Завичајни фонд (3.500 монографских публикација, 171 наслов завичајне периодике, рукописни фонд са близу 200 рукописа завичајних аутора и више од 10.000 јединица некњижног библиотечног материјала) је у процесу дигитализације. Библиотека функционише кроз шест одељења:

- ✓ Одељење за одрасле
- ✓ Завичајно одељење
- ✓ Одељење са стручном литературом
- ✓ Одељење периодике
- ✓ Дечје одељење
- ✓ Одељење Костолац

• Капацитети

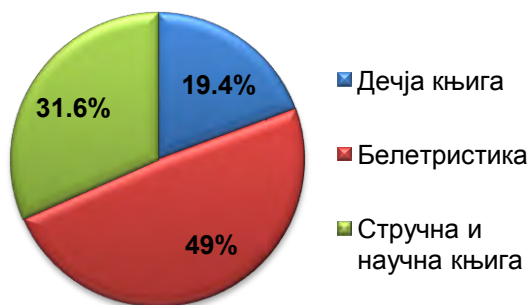
Библиотека располаже простором од 800 м² и читаоницом са 33 места. Библиотека располаже и простором од 40 м², са 60 слободних места за седење намењеним за изложбе, филмске пројекције и сценско-музичке програме. Објект има обезбеђен приступ за особе са инвалидитетом.

• Програми и публика

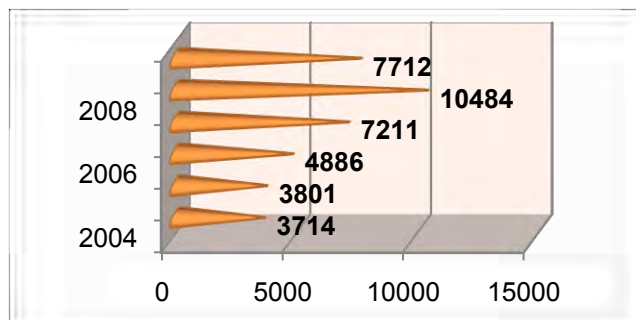
Библиотека располаже са 7.712 монографских публикација тј. књига које су на српском језику, од којих је 275 публикација дигитализовано. У периоду од 2004. до 2009. године Библиотека је набавила 37.808 издања, што је у просеку 6.301 публикација годишње.

У периоду од 2006. до 2009. године средства која је Библиотека добила за откуп књига од Града износе 77.371,8 евра (6.564.000,00 динара), а од Републике је 27.587,6 евра (2.340.810,72 динара).

Приказ 5: Структура набављених публикација у 2009. години према типу³

Приказ 6: Број набављених издања у периоду од 2004. до 2009. године

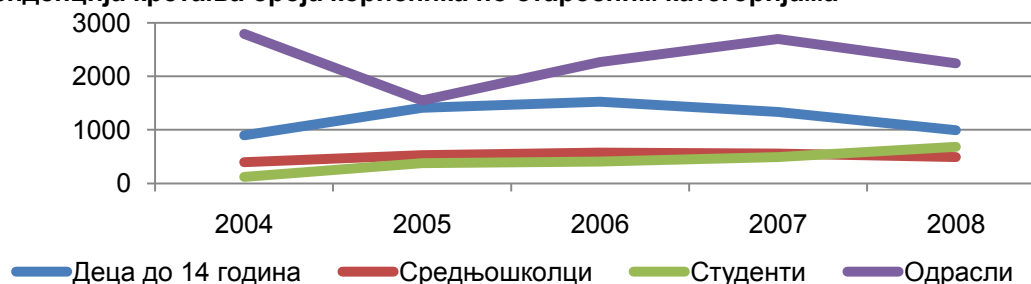
Библиотека, закључно са 31.децембром 2008. године има 4.415 чланова, односно 5,9% укупног становништва Пожаревца.

У периоду од 2004. до 2008. године чланство библиотеке се у одређеним старосним групама континуирано повећава. У поменутом периоду највише се повећао број студената – са 120 у 2004. години на 683 у 2008. години, док се број одраслих смањио са 2.794 у 2004. години на 2.243 у 2008. години.

Табела 4: Број уписаних корисника од 2004. до 2008. године

	Број уписаних корисника				
	2004	2005	2006	2007	2008
Деца до 14 година	898	1410	1523	1333	995
Средњошколци	397	530	573	559	494
Студенти	120	381	411	493	683
Остали	2794	1552	2268	2697	2243
Укупан број корисника	4209	3873	4775	5082	4415

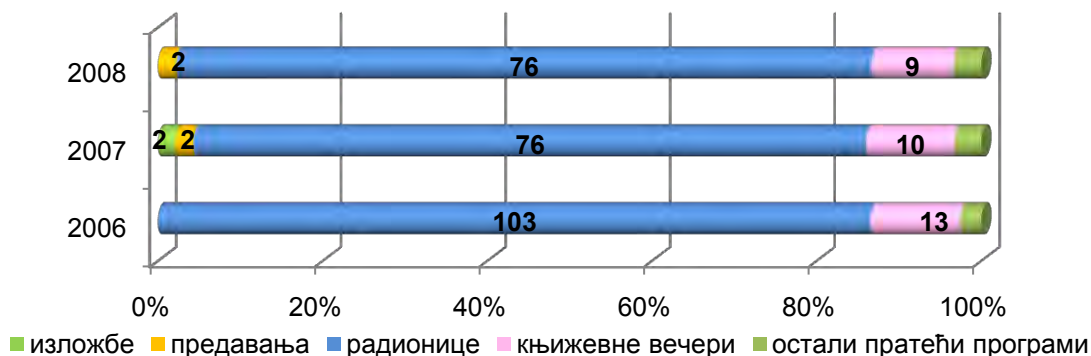
Приказ 7: Тенденција кретања броја корисника по старосним категоријама

³ Библиотека није доставила структуру фонда према типу публикације већ само структуру публикација које су набављене у 2009. години, те је она у извештају и представљена.

Библиотека је веома активна и у организацији пратећих програма као што су изложбе, предавања, радионице и књижевне вечери. У периоду од 2006. до краја 2008. године таквих програма било је 302.

Приказ 8: Број пратећих програма Библиотеке у периоду од 2006. до 2008. године

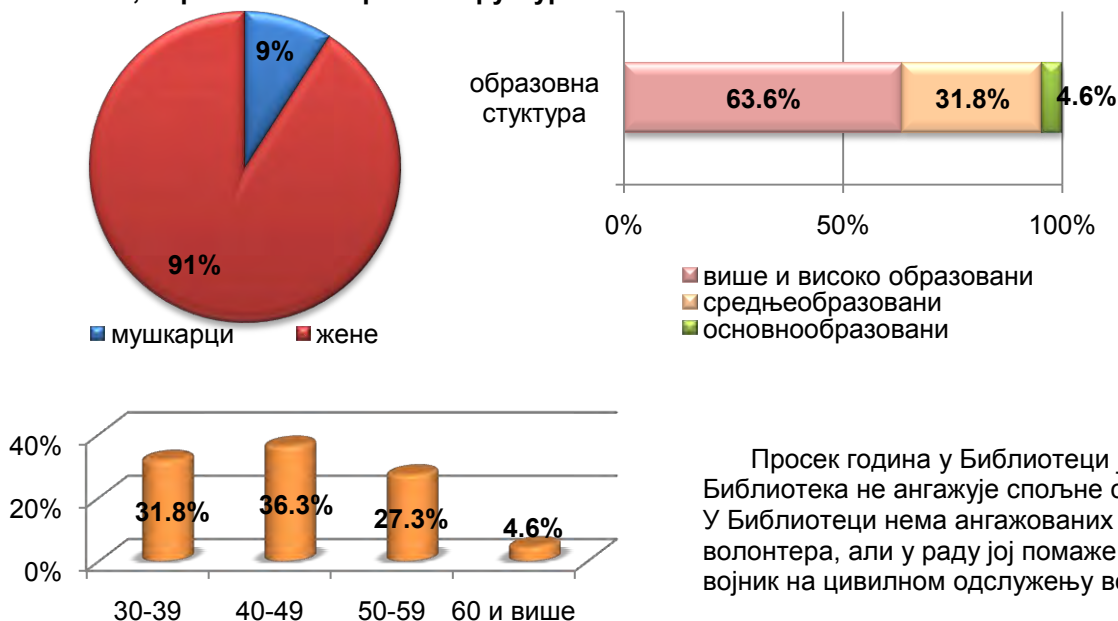
Библиотека је установила конкурс *Слободан Стојановић* за необјављену драму, и организатор је манифестације *Дани Слободана Стојановића*. Организује око 15 културно-образовних програма годишње. Установа је до сада издала: два каталога старе и ретке књиге, један водич кроз Библиотеку, две Монографије Библиотеке и роман Јована Рајковића *Други дијалози*.

Библиотека не наплаћује чланарину студентима и ђацима. Чланарина за одрасле је 600 динара на годишњем нивоу. Улазнице за додатне програме су бесплатне.

• Кадрови

У Библиотеци раде 22 запослена лица. У оквиру полне структуре предњаче жене. Старосна структура показује да преовлађују кадрови старости између 40 и 49 година. Образовна структура показује да преовлађује високообразовни кадар. У основној делатности ради 72,7% запослених.

Приказ 9: Полна, образовна и старосна структура запослених

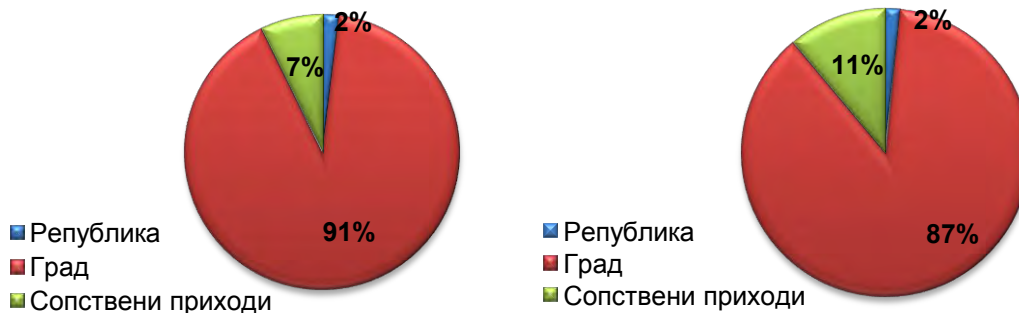
Просек година у Библиотеци је 45. Библиотека не ангажује спољне сараднике. У Библиотеци нема ангажованих волонтера, али у раду јој помаже један војник на цивилном одслужењу војног рока.

• Буџет

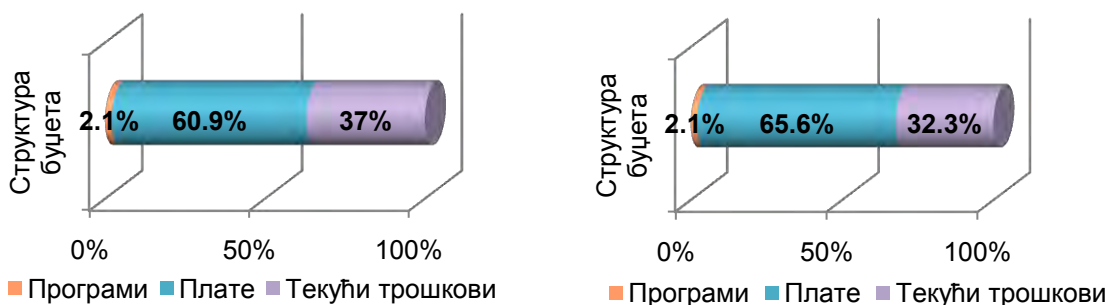
Библиотека се највећим делом финансира из буџета града Пожаревца. Укупан буџет Библиотеке у 2008. години износио је 299.624,96 евра (24.399.000,00 динара), док се у 2009. години буџет незнатно повећао на износ од 311.182,99 евра (29.229.636,00 динара). У 2008 години за реализацију програма издвојено је 6.483,95 евра (528.000,00 динара). У 2009 години тај износ остао је на готово истом нивоу 6.434,22 евра (604.371,00 динара). У периоду од 2006. до 2009. године Библиотека је за откуп књига од

Града добила 77.352,48 евра (6.564.000,00 динара), а од Републике 27.584,94 евра (2.340.810,72 динара).

Приказ 10: Извори финансирања за 2008. и 2009. годину

Приказ 11: Структура буџета за 2008. и 2009. годину

Табела 5: Последња инвестициона улагања

Тип инвестиције	Финансијер	Година	Износ у еврима	Износ у динарима
пројектно планирање	град Пожаревац	2008.	614	50.000,00
пројектно планирање	сопствена средства	2008.	1.105,2	90.000,00
санација подрумског простора	град Пожаревац	2009.	11.973,9	1.124.723,00

- **Техничка опремљеност**

Библиотека има електронску базу података Кобис и поседује 16 умрежених компјутера са приступом интернету.

- **Проблеми**

Када је реч о простору представници Библиотеке као кључне проблеме наводе потребу да се врате спратне просторије од 150 м², које су у власништву Библиотеке. У делу техничке опремљености наводи се потреба за формирањем мултимедијалне читаонице. Када су финансије у питању истиче се потреба за повећањем средстава за опремање Библиотеке. У области кадровске структуре истиче се потреба за задржавањем истог броја радника који тренутно раде.

Историјски архив Пожаревац

Историјски архив Пожаревац основан је 1948. године као архивско средиште од стране тадашњег градског народног одбора Пожаревац, а садашњег следбеника Града Пожаревац. Потом су суоснивачка права ове Установе у култури прихватили и други органи управе Браничевског округа чији су данашњи следбеници Скупштине општина Петровац, Кучево, Голубац, Велико Градиште, Мало Црниће, Жабари и Жагубица. Основна делатност ове установе се састоји у у заштити архивске грађе и регистратурског материјала код стваралаца – регистратура и других правних и физичких лица, у њеном настајању.

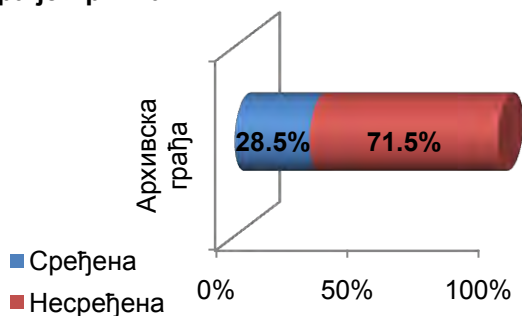
• Капацитети

Архив располаже са 1.253 м², од чега су 1.003 м² депои, а на 250 м² остале просторије. Архив располаже металним полицама и орманима, апаратима за суво гашење, системом грејања, термометром, хидрометром, микрофилмском опремом и опремом за дигитализацију. Објекат нема приступ особама са инвалидитетом.

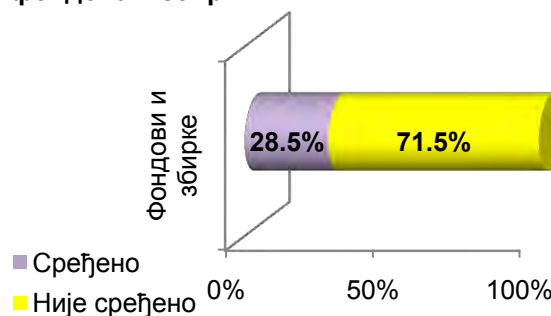
• Фонд

Архив поседује 5.260 м архивске грађе обухватајући период од 1791. до 2008. године, од чега је сређено 1.500 дужна метра. Архивска грађа распоређена је у 526 фондова и збирки. Укупан број сређених фондова и збирки је 150. Број евидентираних регистратура је 900. У 2008. години код пет регистратура је извршено преузимање. У 2008. години број корисника архивске грађе био је 33, док је број истраживачких дана 66.

Приказ 12: Однос сређене и несређене грађе Архива

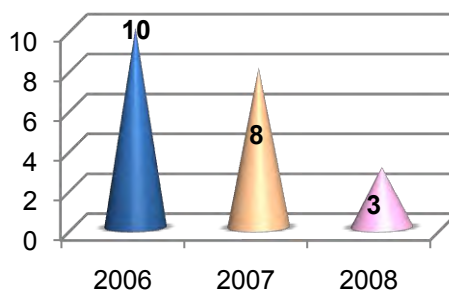
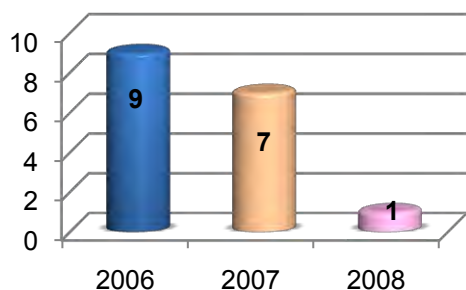
Приказ 13: Однос сређених и несређених фондова и збирки

• Програми и корисници

Архив организује изложбе, семинаре, научне скупове и бави се издаваштвом. У периоду од 2006. до 2008. године Архив је организовао 13 изложби, од чега је једна изложба организована 2006. године и по шест изложби 2007 и 2008. године. Архив је у истом периоду издао 21 публикацију, од чега је највише (10) публикација издато 2006. године.

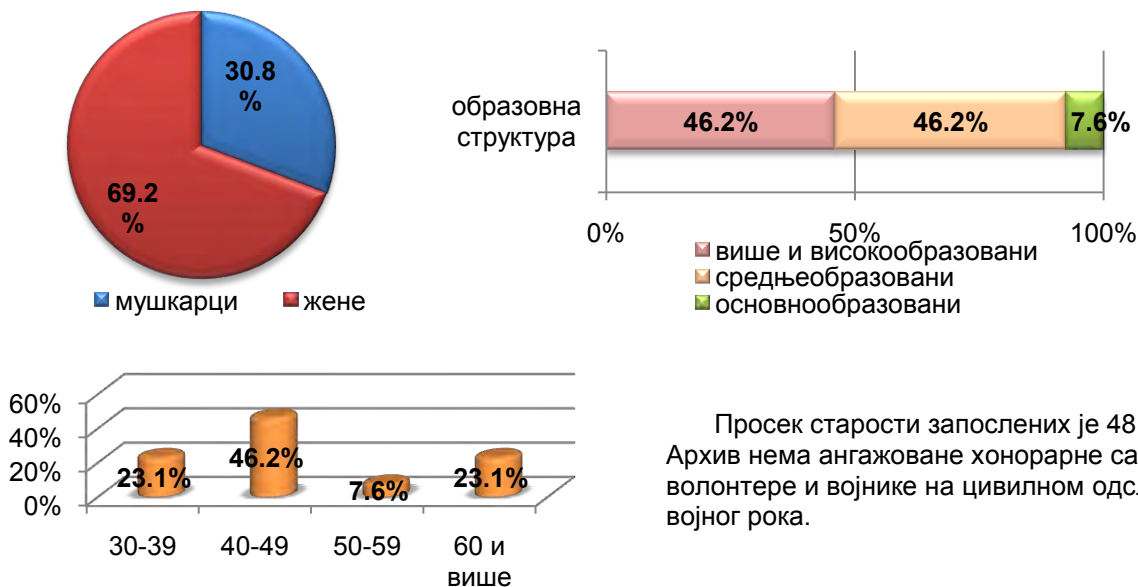
Приказ 14: Број додатних програма архива (слика 1) и број издатих публикација (слика 2) у периоду од 2006. до 2008. године

• Кадрови

Архив има 13 запослених. У оквиру полне структуре предњаче жене, а у старосној особе од 40 до 49 година. Образовна структура показује да су високообразовани и средњеобразовани кадар изједначени. У основној делатности ради 84,6% запослених.

Приказ 15: Полна, образовна и старосна структура

Просек старости запослених је 48 година. Архив нема ангазоване хонорарне сараднике, волонтере и војнике на цивилном одслужењу војног рока.

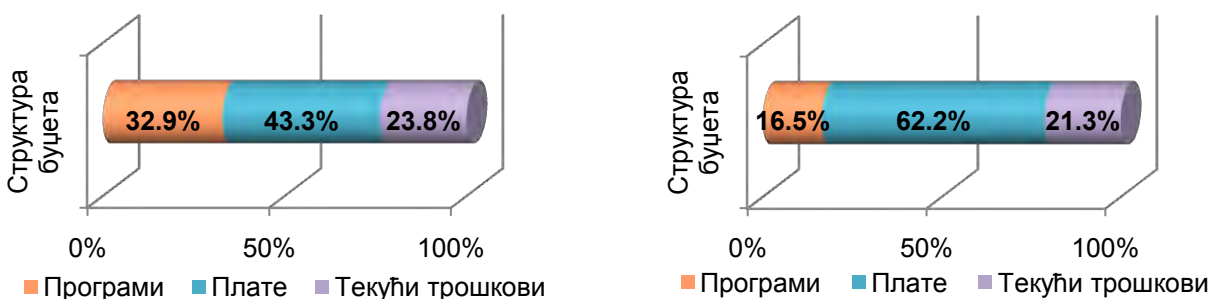
• Буџет

Архив се највећим делом финансира из градског буџета. Укупан буџет за 2008. годину износио је 210.151,3 евра (17.113.000,00 динара), док се у 2009. години смањио на 131.862,8 (12.385.966,00 динара). У складу са буџетом и удео програма је умањен са 69.223,57 евра (5.637.000,00 динара) на 21.777,36 евра (2.045.563,00 динара).

Приказ 16: Извори финансирања у 2008. и 2009. години

Приказ 17: Структура буџета у 2008. и 2009. години

Последња инвестициона улагања била су усмерена на одржавање и опремање Установе, а средства су стигла из мешовитих извора.

Табела 6: Последња инвестициона улагања

Тип инвестиције	Финансијер	Година	Износ у еврима	Износ у динарима
Капитално одржавање	Град	2008.	24.253,4	1.975.000,00
Капитално одржавање	сопствена средства	2008.	1.191,2	97.000,00
Машине и опрема	сопствена средства	2008.	23.025,4	1.875.000,00
Капитално одржавање	Република	2009.	4.795,3	450.430,00
Пројектно планирање	Град	2009.	3.193,8	300.000,00
Опрема	Град	2009.	11.994	1.126.604,00
Опрема	Република	2009.	5.323,1	500.000,00
Опрема	сопствена средства	2009.	5.003,7	470.000,00

- **Техничка опремљеност**

Архив поседује 18 рачунара који су умрежени и имају приступ интернету.

- **Проблеми**

Када је простор у питању представници Архива наводе потребу за изградњом новог објекта. У области финансија наводи се потреба за повећањем буџета. Када је кадровска структура у питању истиче се потреба за повећањем броја радних места, а у области програма као проблем истиче се недостатак међународних пројеката.

Галерија „Милена Павловић-Барили“

Галерија *Милена Павловић – Барили* у Пожаревцу смештена је у њеној родној кући. Галерија је стециште, не само савремених ликовних стваралаца, већ и туриста који у великом броју сваке године посете Галерију, посебно за време одржавања бијенала *У светлости Милене* - ликовне манифестације која окупља учеснике из земље и иностранства, из оних праваца које су биле заступљене у Милениној уметности: сликарство, цртеж, костимографија, сценографија.

- **Капацитети**

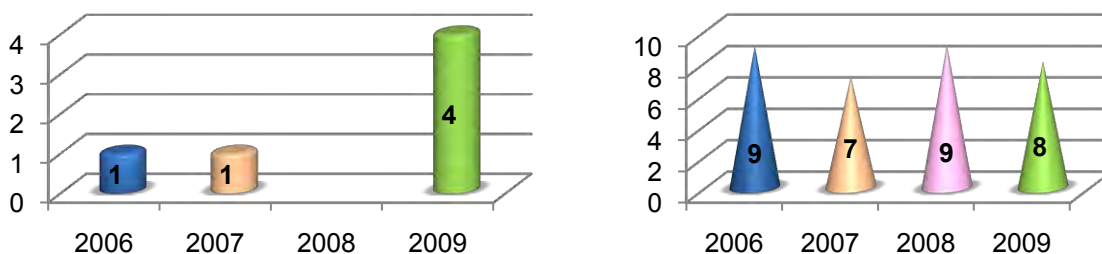
Површину изложбеног простора Галерије чине четири зида. Површина првог и другог зида је 36 м², трећег зида

60 м², а четвртог 52 м². Објекат нема обезбеђен приступ за особе са инвалидитетом.

- **Програми и публика**

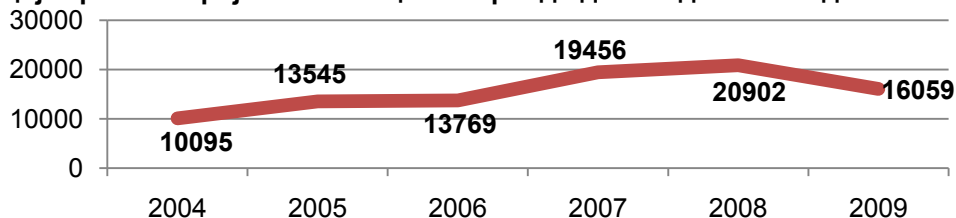
Галерија организује ликовне изложбе и то самосталне, групне и ауторске изложбе уметника. Галерија излаже дела реномираних и неафирмисаних уметника, као и дечје радове. Поред изложби галерија организује и предавања, трибине и радионице. У периоду од 2006. године до 2009. године Галерија је организовала шест изложби, шест предавања, једну трибину, пет радионица и 21 пратећи програм (промоције и уметнички програми).

Приказ 18: Број изложби (слика 1) и пратећих програма (слика 2) у периоду од 2006. до 2008. године

У периоду од 2004. године до 2008. године Галерија је имала 93.826 посетилаца, од којих је највећи број забележен у 2008. години.

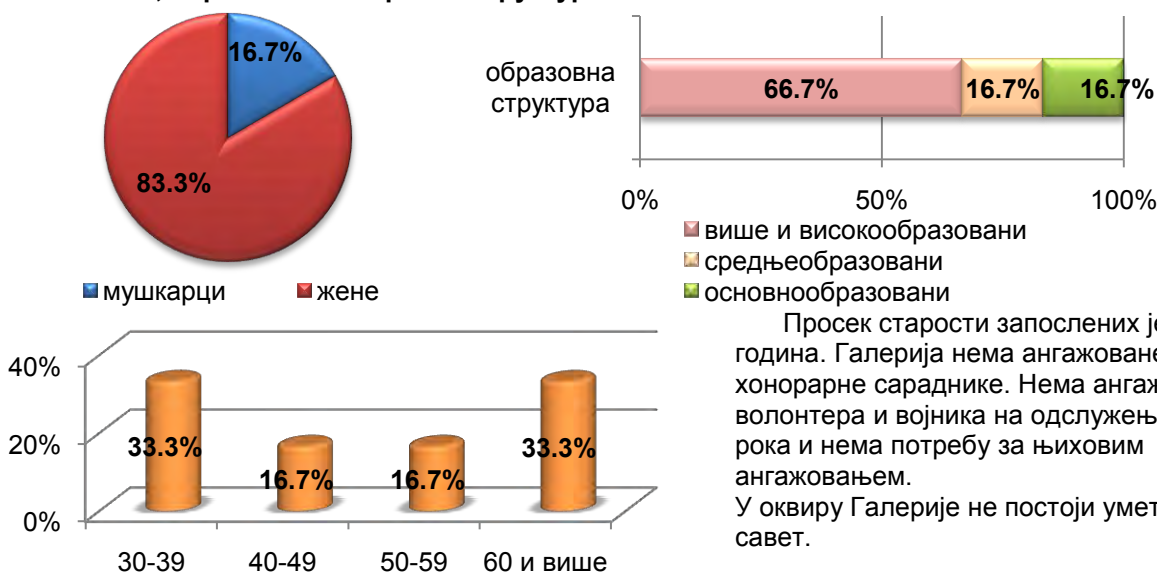
Приказ 19: Тенденција кретања броја посетилаца за период од 2004. до 2009. године

• Кадрови

Галерија има шест запослених. У оквиру полне структуре предњаче жене, а у старосној особи између 30 и 39 година и особе изнад 60 година су изједначене. Образовна структура показује да предњачи високообразовани кадар. У основној делатности ради 33,3%.

Приказ 20: Полна, образовна и старосна структура запослених

Просек старости запослених је 48 година. Галерија нема ангазоване хонорарне сараднике. Нема ангажованих волонтера и војника на одслужењу војног рока и нема потребу за њиховим ангажовањем. У оквиру Галерије не постоји уметнички савет.

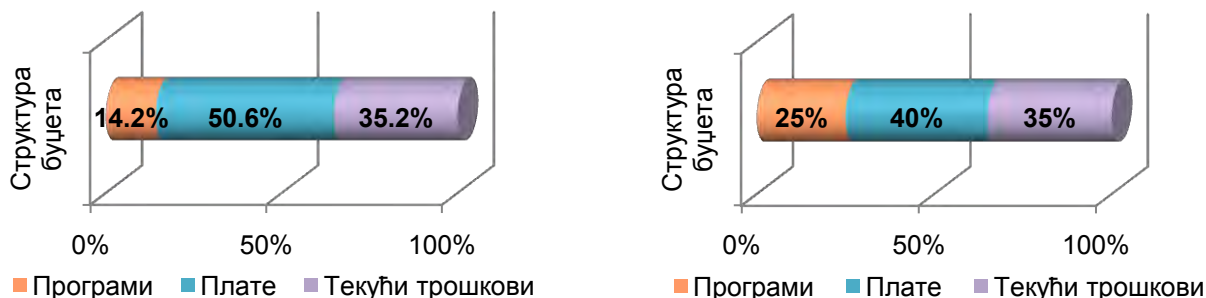
• Буџет

Галерија се највећим делом финансира из сопствених прихода. Укупан буџет за 2008. годину износио је 129.629,95 евра (10.556.000,00 динара), док се у 2009. години повећао на 144.434,28 евра (13.566.813,00 динара).

Приказ 21: Извори финансирања за 2008. и 2009. годину

Приказ 22: Структура буџета за 2008. и 2009. годину

Готово сва инвестициона улагања у последње три године обезбедио је град Пожаревац. Као приоритетна инвестициона улагања представници Галерије наводе реконструкцију другог дела крова и израду дворишног санитарног чвора.

Табела 7: Последња инвестициона улагања

Тип инвестиције	Финансијер	Година	Износ у еврима	Износ у динарима
реконструкција изложбеног дела галерије	градска управа	2007.	12.506,2	1.000.000,00
реконструкција дела крова галерије	градска управа	2008.	14.085,4	1.147.000,00
уградња противпожарне дојаве	градска управа	2009.	1.226	99.835,00
изградња пројектне документације	градска управа	2009.	989,7	80.591,00
набавка опреме	сопствена средства	2009.	968,5	90.967,00

- **Техничка опремљеност**

Галерија поседује пет рачунара и приступ интернету.

- **Проблеми**

Када је простор у питању представници Галерије наводе потребу за повећањем простора. У области техничке опремљености истичу потребу за реконструкцијом видео надзора и депоа. У области финансија наводи се потреба за суфинансирањем пројеката.

Центар за културу Пожаревац

Центар за културу Пожаревац је установа у области културе, носилац је развоја културно-забавног и уметничког стваралаштва Браничевског округа. Највеће домете постигли су чланови Градског ансамбла народних игара и песама и глумци Позоришта *Миливоје Живановић*. Центар за културу омогућио је извођење врхунских позоришних, оперских и балетских представа и концерата најистакнутијих српских и страних уметника. Центар издаје часопис за културу и књижевност *Браничево* већ пету деценију. Центар за културу је организатор традиционалне манифестације Глумачке свечаности *Миливоје Живановић*, републичких смотри фолклорних ансамбала Србије, међународног фестивала алтернативне културе *Рефрак*.

• Капацитети

Центар за културу располаже са 4.000 м². Простор је уступљен на коришћење без накнаде. Центар за културу има и простор за филмске пројекције и сценско-музичке и клубске програме. Простор за филмске пројекције заузима површину од 200 м² и има 170 места за седење. Центар располаже и омладинским клубом који се налази на простору од 300 м² и има 100 места за седење и исто толико за стајање. Холлови заузимају површину од 500 м² и имају 500 места за стајање. Центар има две сцене, од којих прва сцена има 540 места за седење, а друга 170. Ширина портала прве сцене је 12 м, а друге 6 м, док је висина портала прве сцене 8 м, а друге 3 м. Прва сцена има и два клавира и две гардеробе. Центар располаже са 40 рефлектора и 12 звучника, као и ротационом бином. Објекат нема приступ особама са инвалидитетом.

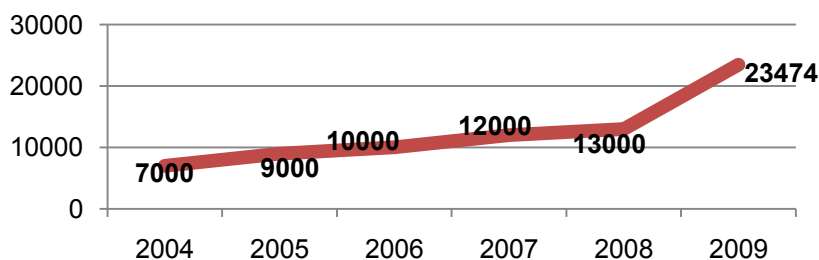
• Програми и публика

У 2008. години Центар за културу је организовао 10 књижевних вечери и трибина, 17 представа, 216 пројекција филмова, три манифестације и 19 наступа културно-уметничких друштава. У 2009. години Центар је организовао 20 књижевних вечери и трибина, 11 изложби, 44 представе, 234 филмских пројекција, три манифестације и 61 наступ културно-уметничких друштава. Центар за културу је у 2008. години издао 48 публикација, док се тај број у 2009. години смањило на седам издања.

У последње три године Центар је организовао и неколико луткарских представа за децу у сарадњи са луткарским позориштем *Миливоје Живановић*. Центар је организовао и програмске садржаје за младе, као што су међународни фестивал алтернативне културе „Рефрак“, радионице и школе глуме, фолклора, компјутерске графике, изложбе стрипова и слично. У истом периоду организовани су и програмски садржаји за старије и то *Вече фолклора* и разноврсни програми пензионерског аматерског културно-уметничког друштва.

У периоду од 2004. до 2009. године Културни центар је имао 74.474 посетилаца, а највећи број посета остварен је у 2009. години око 23.474.

Приказ 23:Тенденција кретања броја посетилаца у периоду од 2004. до 2009. године

Табела 8: Приказ броја и посећености програма Центра у 2008. и 2009. години

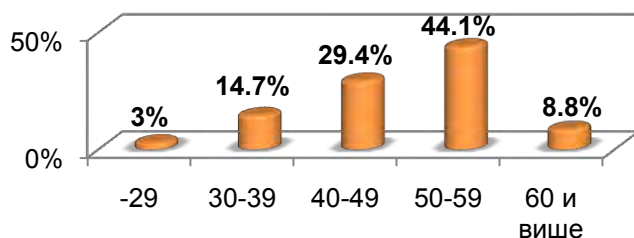
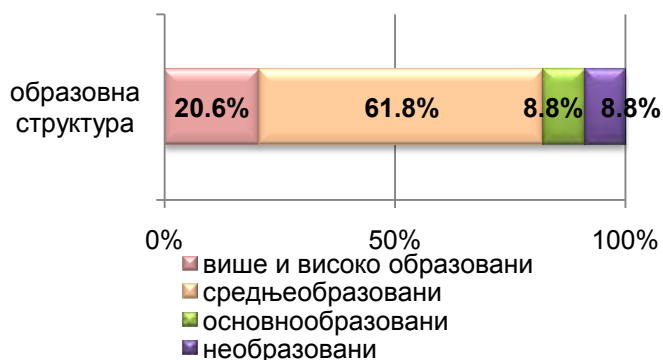
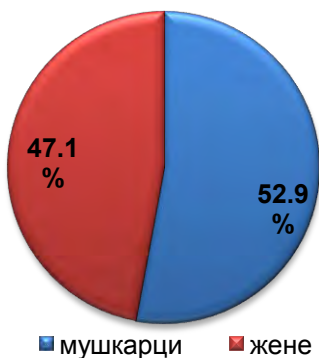
	У установи				Ван установе			
	Наступи		Посећеност		Наступи		Посећеност	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Биоскоп	216	234	5.400	3674	-	-	-	-
Аматерско позориште	22	23	6.500	7.200	5	5	1.000	1.000
Књижевно-трибински програми	10	20	500	500	-	-	-	-
Наступи КУД-ова	13	20	5.200	8.500	6	41	2.400	2.000
Изложбе	-	11	-	400	-	-	-	-

Цена улазнице за програме Центра износи 350,00 динара, а попуст имају ђаци, пензионери и синдикати.

• Кадрови

Културни центар има 34 запослена лица. У оквиру полне структуре предњаче мушкарци, а у оквиру старосне структуре преовлађују особе од 50 до 59 година. Образовна структура показује да предњачи средњеобразовни кадар. У основној делатности ради 38,2% запослених.

Приказ 24: Полна, образовна и старосна структура

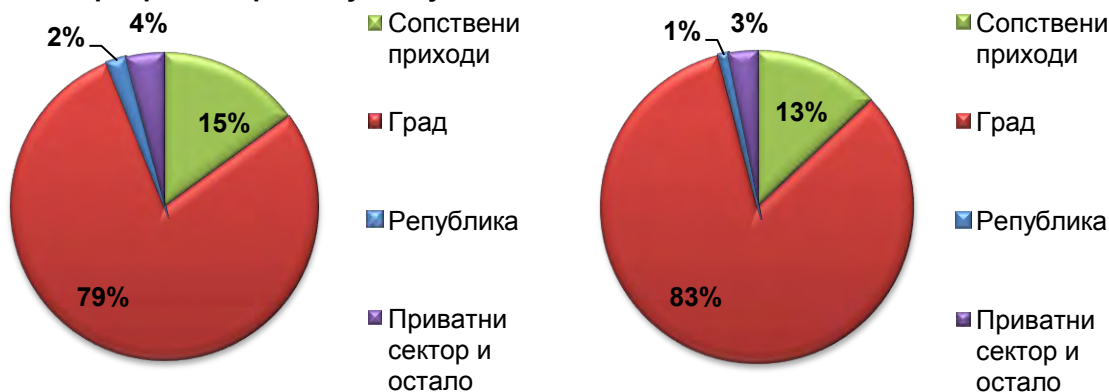

Просек старости запослених је 49 година. Центар за културу има седам ангажованих спољних сарадника, једног волонтера и осам војника на цивилном одслужењу војног рока.

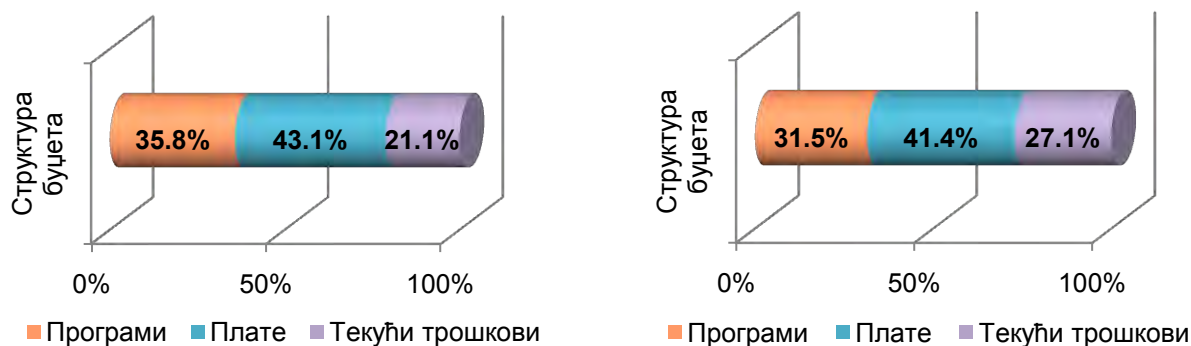
• Буџет

Центар за културу се највећим делом финансира из градског буџета. Укупан буџет за 2008. години износио је 596.844,00 евра (48.602.078,00 динара), док се у 2009. години повећао на 587.869,64 евра (55.219.000,00 динара). На програмске активности у 2008. години потрошено је 213.724,86 евра (17.404.000,00 динара) као и у 2009. години с тим да је због раста трошкова живота и промене курса евра та сума нижа – 185.285,53 евра (17.404.000,00 динара).

Приказ 25: Извори финансирања буџета у 2008. и 2009. години

Приказ 26: Структура буџета у 2008. и 2009. години

Табела 9: Последња инвестициона улагања

Тип инвестиције	Финансијер	Година	Износ у еврима	Износ у динарима
аутомобил	Град	2008.	7.942,5	646.773,59
капитално одржавање	Град	2008.	3.611,1	294.056,00
канцеларијска опрема	Град	2008.	1.416,31	115.334,00
рачунарска опрема	Град	2008.	11.549,5	940.495,23
опрема за културу	Град	2008.	1.528	124.426,00
аутомобили за превоз опреме и лица	Град	2009.	19.114,1	1795399,00
опрема у култури	Град	2009.	41.011,5	3.852.236,00
видео надзор	Град	2009.	5.144,2	483.200,00
административна опрема	сопствена средства	2009.	5.933,7	557.356,00

- **Техничка опрема**

Центар за културу поседује 16 умрежених рачунара са приступом интернету.

- **Проблеми**

Представници Центра за културу једино наводе потребу за суфинансирањем појединих манифестација и пројеката.

Градски женски хор *Барили*

Градски женски хор *Барили* основан је 1992. године, а од 1997. године добија статус установе културе у граду.

- **Просторни капацитети**

Хору је од стране Града дата на коришћење Свечана сала Скупштине.

- **Програми**

Барили редовно на градским свечаностима, пријемима и манифестацијама, изводи химну Републике Србије.

Наступао је на бројним манифестацијама у земљи и иностранству,

међу којима су *Вуков сабор*, *Бемус*, *Хорска олимпијада* и други. Хор је у Београду наступао у простору *Задужбине Илије М. Коларца*, *Мадленијануму* и *Сава Центру*, али и у другим градовима у земљи.

Има добру сарадњу и са српском дијаспором, са којом је организован и наступ Хора у *Трсту*, у оквиру манифестације *Срби у Трсту*.

Аудиције Хора се одржавају током целе године.

Пробе се одржавају три пута недељно, а пред наступ и до два пута дневно.

Месечно, у просеку, наступа шест пута.

Чланарина се не наплаћује.

- **Чланство**

Од настанка до данас кроз Хор је прошло око 350 чланица, а тренутно броји између 40 и 50 чланица.

- **Кадрови**

Хор нема стално запослена лица већ ангажује једног диригента као хонорарног сарадника. Хор има седам чланова Управног одбора, који од 2000. године добијају новчану надокнаду, а до тог периода су радили као волонтери.

- **Буџет**

Финансира се из градског буџета и сопствених прихода.

Део буџета за 2009. годину, који је обезбеђен из градског буџета износио је 26.615,37 евра (2.500.000,00 динара).

Управни одбори установа културе

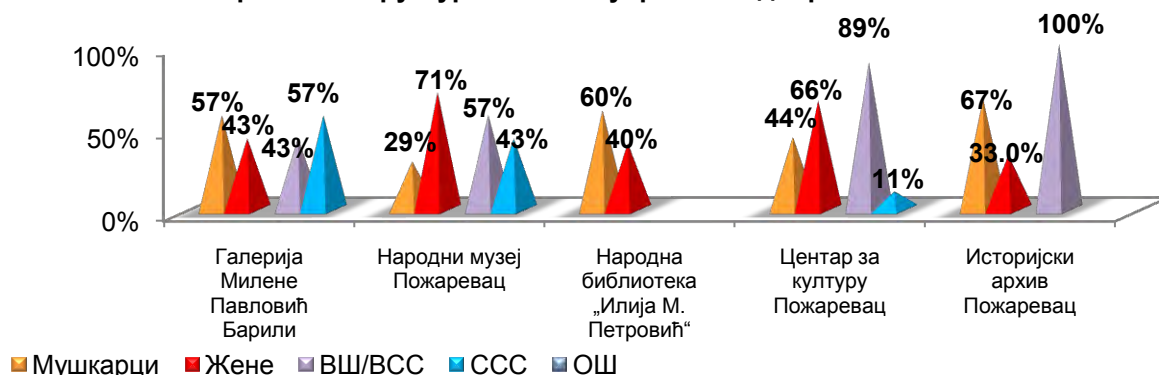
Податке о структури управних одбора у пожаревачким установама културе достављени су од стране свих пет установа културе. Професије чланова у неким установама нису прилагођене основној делатности дате установе, судећи по броју занимања ван културне делатности, као и оних неадекватних за место у чланству управних одбора што илуструје табела која следи.

Табела 10: Број чланова и структура управних одбора према занимању по установи

Установа	Укупан број чланова	Број чланова постављен од стране града	Број чланова из редова запослених	Занимање чланова управних одбора по установама
Галерија Милене Павловић Барили	7	7	0	1. ликовни уметник/лик. педагог 2. просветни радник/пензионер 3. историчар/организатор програма за младе 4. наставник историје и географије/пензионер 5. зубни техничар/пензионер 6. економски техничар/спремачица 7. електро montaжер/домар
Народни музеј Пожаревац	7	5	2	1. историчар уметности/музејски саветник 2. кв радник 3. проф. историје 4. дипл. економиста 5. административни радник 6. кустос/археолог 7. документатор
Народна библиотека Илија М. Петровић	7	5	2	1. економиста 2. новинар 3. пензионер 4. асистент 5. пољопривредник 6. нема података 7. нема података
Центар за културу Пожаревац	9	6	3	1. драматург 2. дипл. економиста 3. дипл. правник 4. службеник 5. уметнички руководица КУД-а 6. техничар 7. нема података 8. нема података 9. нема података
Историјски архив Пожаревац	7	5	2	нису достављени подаци о професијама чланова, већ степен стручне спреме – сви чланови спадају у категорију са вишим и високим образовањем
Градски женски хор Барили	7	5	2	Заводу нису достављени подаци о структури управног одбора

У одборима установа предњаче више и високообразована лица са уделом од 62%, као и чланови мушког пола са 56%.

Приказ 27: Полна и образовна структура чланова управних одбора⁴

⁴Полна и образовна структура изведене су из достављених података (занемарујући проценат података који нису достављени). У графикану није приказана образовна структура чланова УО Народне библиотеке јер су такви подаци достављени за 3 од 7 чланова, што је недовољно за извођење структуре.

Чланство у управним одборима установа културе Пожаревцу плаћа се месечно по одржаној седници. У Галерији *Милена Павловић Барили* та одлука донета је 2005. године, а месечна надокнада износи 5000 динара; у Историјском архиву од 2006. године је чланство у управном одбору плаћена функција и то месечно по члану одређеном из градске управе у износу од 3000 динара; у Народном музеју од 2004, месечно по седници 5000 дин за чланове и 6000 дин за председника; у Народној библиотеци „Илија М. Петровић“ од 2004. у износу од 3000 дин на месечном нивоу, као и у Центру за културу где је 2003. је донесена одлука о новчаној надокнади за чланове управних одбора.

Према подацима који обухватају период јануар 2008 – октобар 2009. године, чланови одбора у установама културе састају се између четири и 13 пута.

Табела 11: Број састанака управних одбора установа у периоду од јануара 2008. до октобра 2009. године

Установа	Састанци управних одбора	
	2008	јануар – октобар 2009
Галерија <i>Милена Павловић Барили</i>	13	13
Народни музеј Пожаревац	стари састав (нема података)	9
Народна библиотека <i>Илија М. Петровић</i>	4	5
Центар за културу Пожаревац	11	10
Историјски архив Пожаревац	12	12

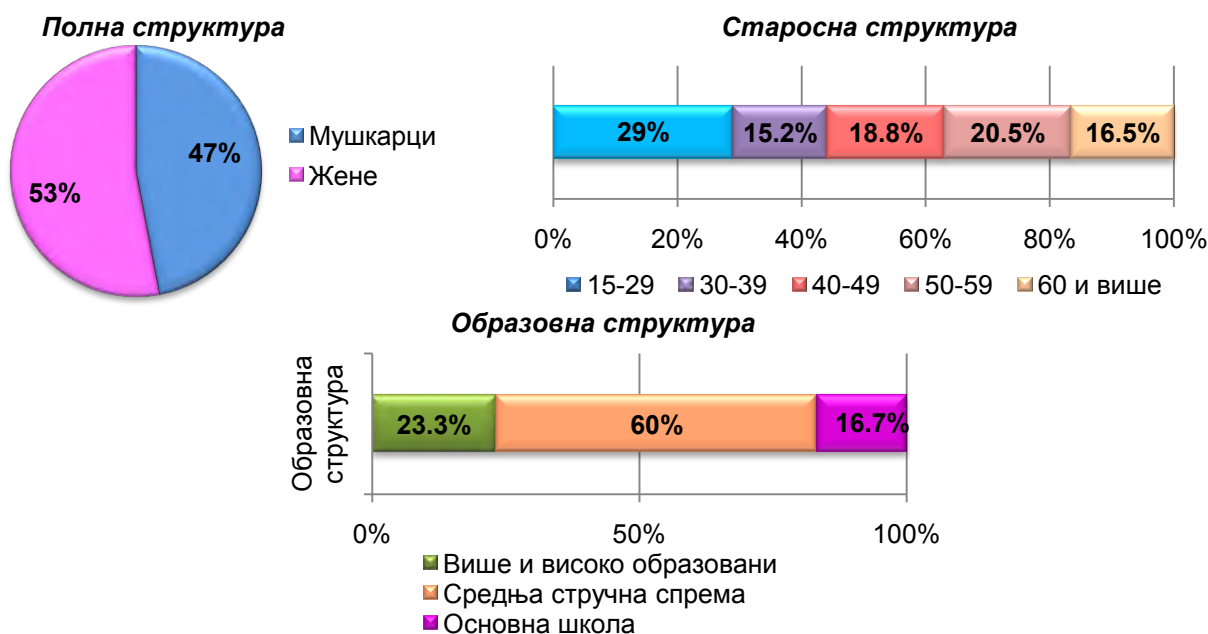
Ставови запослених у установама културе

Услед нерепрезентативности узорка за испитивање ставове запослених у Пожаревцу (неадекватна расподела одговора у односу на установе културе у граду) и немогућности закључивања и уопштавања резултата, анализа ставова запослених у култури у Пожаревцу није рађена.

Ставови грађана Пожареваца о култури у њиховом граду

Квантитативни део истраживања базиран је на обради одговора из 390 упитника прикупљених од грађана Пожареваца у октобру и новембру 2009. године. Удео питања на која грађани нису дали одговор је 5,4%. Приликом анализе они неће бити узимани у обзир.

Приказ 28: Структура узорка

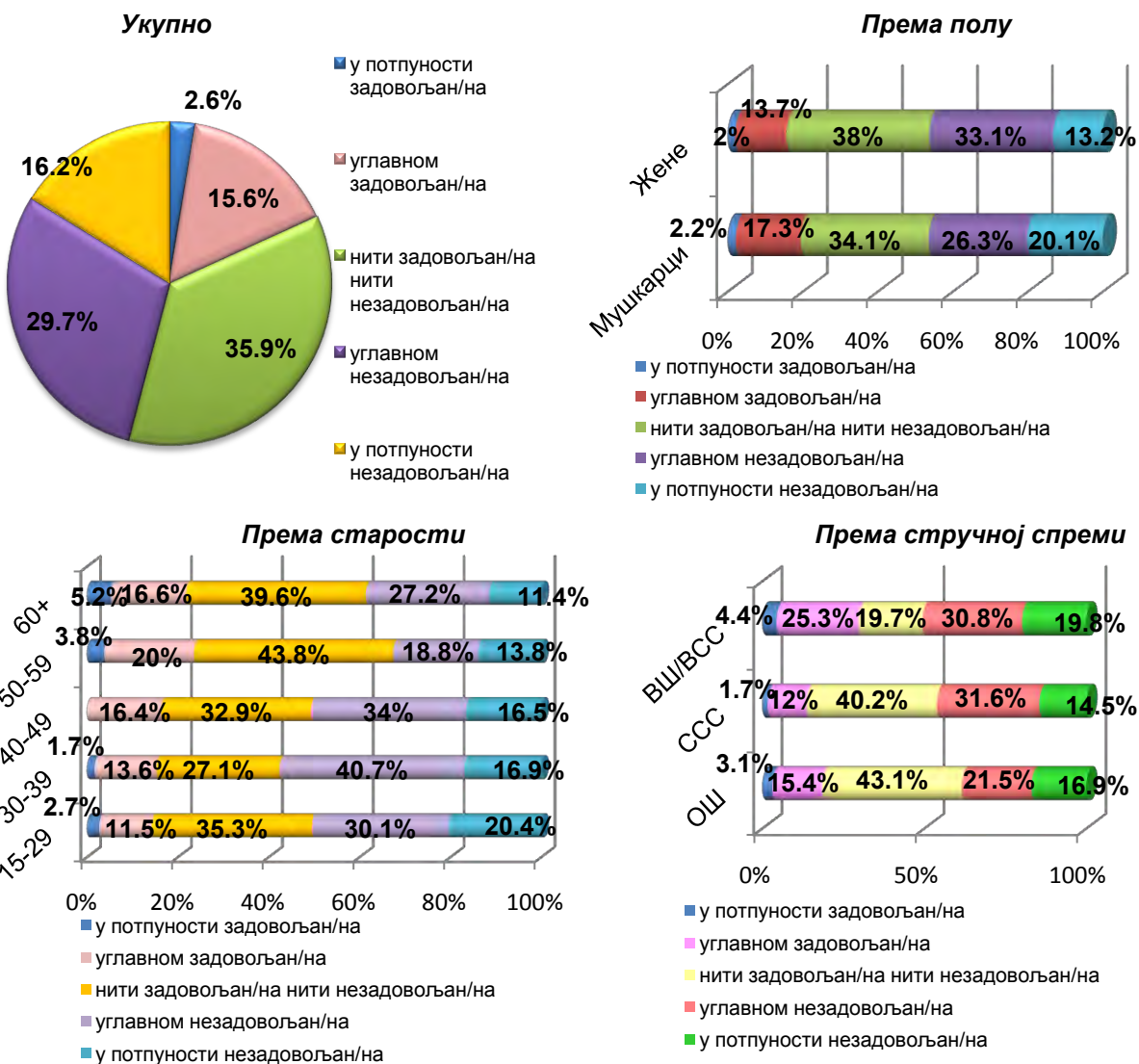
• **Задовољство стањем у култури**

Грађани Пожаревца показују висок степен критичности и незадовољства стањем у култури у граду. На основу одговора можемо закључити да су Пожаревљани незадовољни културном понудом у граду јер су одговори који указују на незадовољство бројнији од оних који указују на задовољство (45,9% збирно приказаних одговора „углавном незадовољан/а“ и „у потпуности незадовољан/а“ на супрот 18,2% „углавном задовољан/а“ и „у потпуности задовољан/а“).

Према оси незадовољства (збирно гледано одговоре „у потпуности незадовољан“ и „углавном незадовољан“), жене и мушкарци показују идентичну расподелу одговора, док у крајњем ставу „у потпуности незадовољан“ доминирају мушкарци. Жене показују већи степен индиферентности по овом питању али и мањи укупан број одговора на оси задовољства (збирно гледано одговоре „углавном задовољан“ и „у потпуности задовољан“)

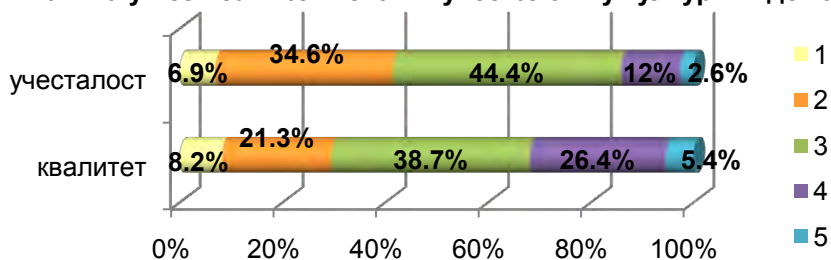
Када је старосна структура у питању, најзадовољнији су грађани у петој деценији, док су најнезадовољнији у највећем проценту испитаници у тридесетим годинама. Према образовној структури, у друштвеном слоју високообразованих испитаника постоји истовремено и највеће задовољство с једне стране, и највеће незадовољство стањем у култури с друге стране. Остале образовне групе дупло више показују степен индиферентности када је стање у култури у питању мерећи према одговорима „нити сам задовољан/а нити незадовољан/а“.

Приказ 29: Задовољство грађана стањем у култури града

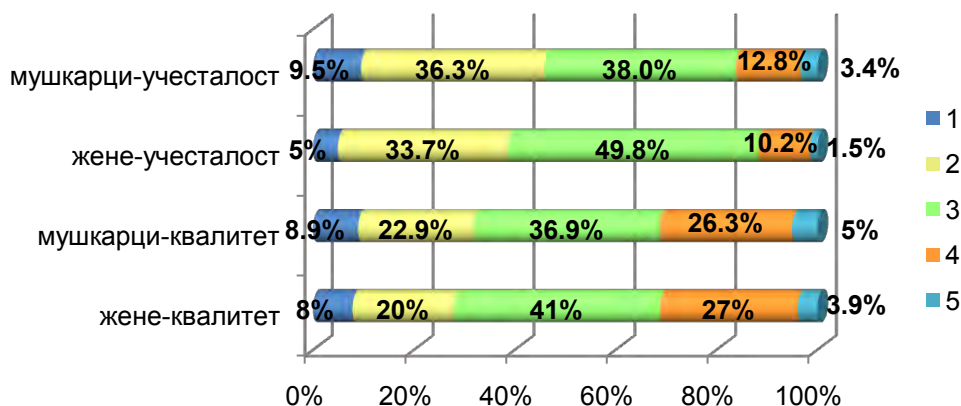

Када су квалитет и учесталост дешавања у питању, грађани се у највећем броју одлучују за „добру оцену“ (оцена 3 у систему од 1 до 5), што указује на неодлучан став да ли да се према култури одреде позитивно или негативно. Када се „добре“ оцене занемаре, грађани се у већем проценту одлучују за ниске оцене („довољне“ и „недовољне“) када је бројност и динамика дешавања у питању, као и када је реч о квалитету тих дешавања, с тим да се учесталост дешавања оцењује знатно лошије. Када се оцена квалитета сагледа према полној/родној припадности, виде се значајне разлике. Наиме, жене у већем проценту оцењују ову област високим оценама (оцене 4 и 5) него ниским (оцене 1 и 2) за разлику од мушкараца који у већини дају најниже оцене квалитету културних дешавања у Пожаревцу. По питању учесталости дешавања, мушкарци опет дају већи проценат ниских оцена од жена.

Приказ 30: Оцене испитаника у вези са квалитетом и учесталошћу културних дешавања

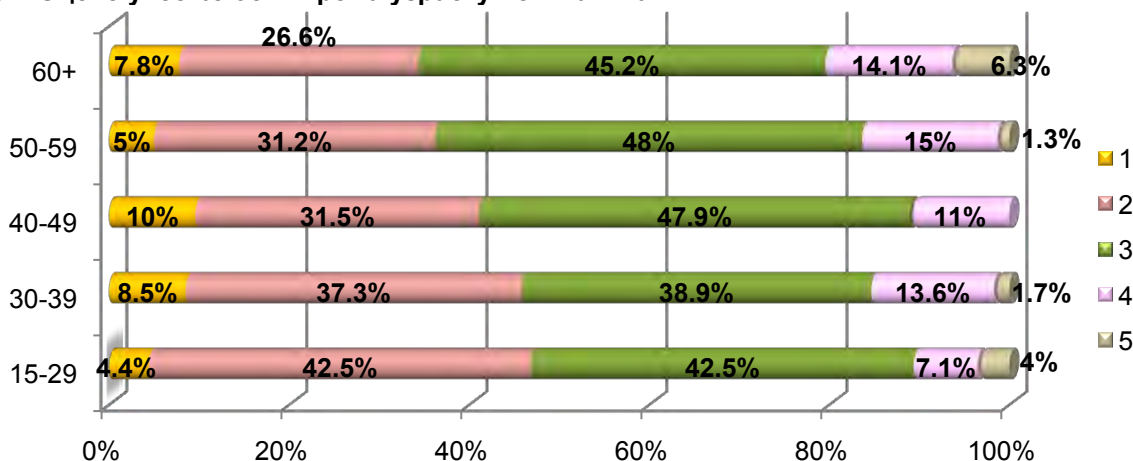

Приказ 31: Оцене испитаника квалитета и учесталости према полу

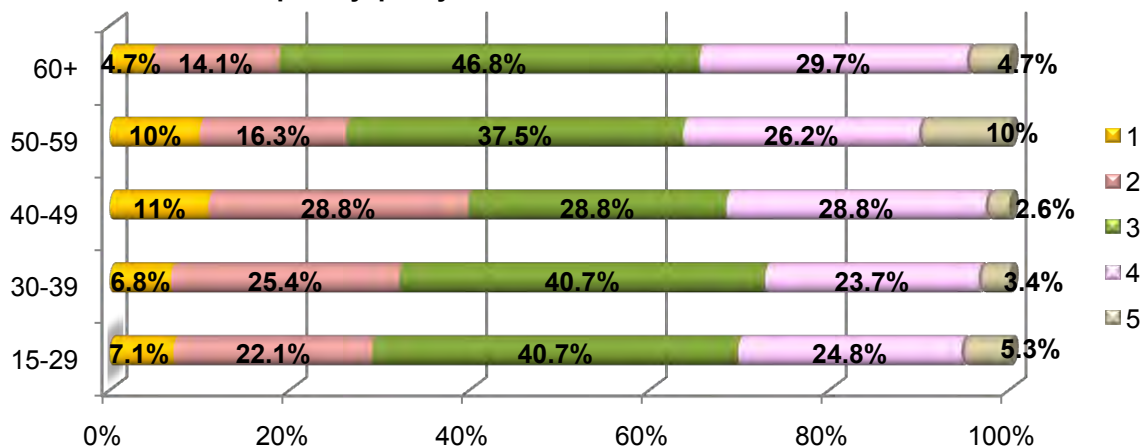

Када се узраст испитаника узме у обзир, највећи проценат ниских оцена (довољних и недовољних) о броју дешавања у граду дато је од стране најмлађих испитаника, што указује на то да је младима потребно више дешавања у граду. Процент ниских оцена смањује се са растом година. Најкритичнији по питању квалитета дешавања су они у четвртој деценији живота који нижим оценама у односу на остале старосне групе (збирно гледано оцена 1 и 2) оцењују ову област.

Приказ 32: Оцене учесталости према узрасту испитаника

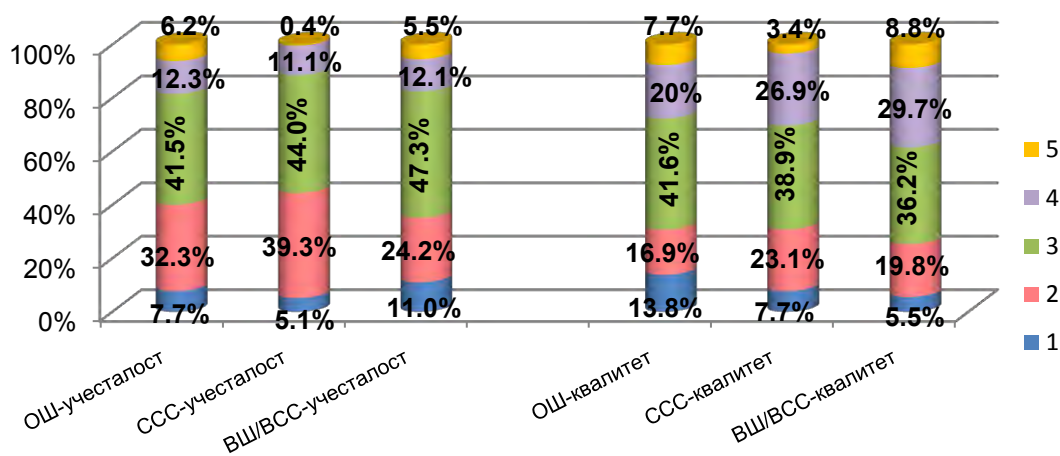

Приказ 33: Оцене квалитета према узрасту испитаника

Пресек степена образовања и бројности културних дешавања показује да ниске оцене (1 и 2) у највећем броју дају испитаници са средњим образовањем. Посматрано у збиру високе оцене (4 и 5) за квалитет дешавања у граду, највише дају испитаници са вишом школом и факултетом.

Приказ 34: Оцена учесталости и квалитета према степену образованости испитаника

• Развијеност појединих области културе у Пожаревцу

Према мишљењу испитаника најразвијенија област културе је убедљиво аматеризам са 47,5% „врло добрих“ и „одличних“ оцена (аматеризам је уједно и једина област већински оцењена високим оценама). Највећи број области оцењен је „добром“ односно осредњом оценом. Области у којима преовлађују ниске оцене су, на првом месту „истраживање потреба публике“ са 63,1% одговора оцењених оценама 1 и 2 (што може указивати на проблем неусклађености садржаја и потреба публике), затим „заступљеност културних садржаја према етничким групама“ (ова област није специфична за Пожаревац који је етнички хомогена средина са преко 90% српског живља), потом „развијеност савременог стваралаштва“, „заступљеност међународне сарадње“ и „сарадња установа на локалном нивоу“.

У табели која следи приказане су фреквенције одговора, с тим да смо како би имали јаснији увид у расподелу позитивних, неутралних и негативних ставова по датим питањима, поредили два супротна пола у мерењу интезитета.

- - збирни приказ оцена четири и пет када је позитивни став већински
- - неутралан одговор, оцена три, у случајевима када исти доминира
- - збирни приказ оцена један и два када је негативан став већински

Значајан је и број „не знам“ одговора као начин сагледавања упућености грађана у поједине сегменте културе.

Табела 12: Рангирање области културе према ниским („недовољним“ и „довољним“) оценама испитаника (у процентима)

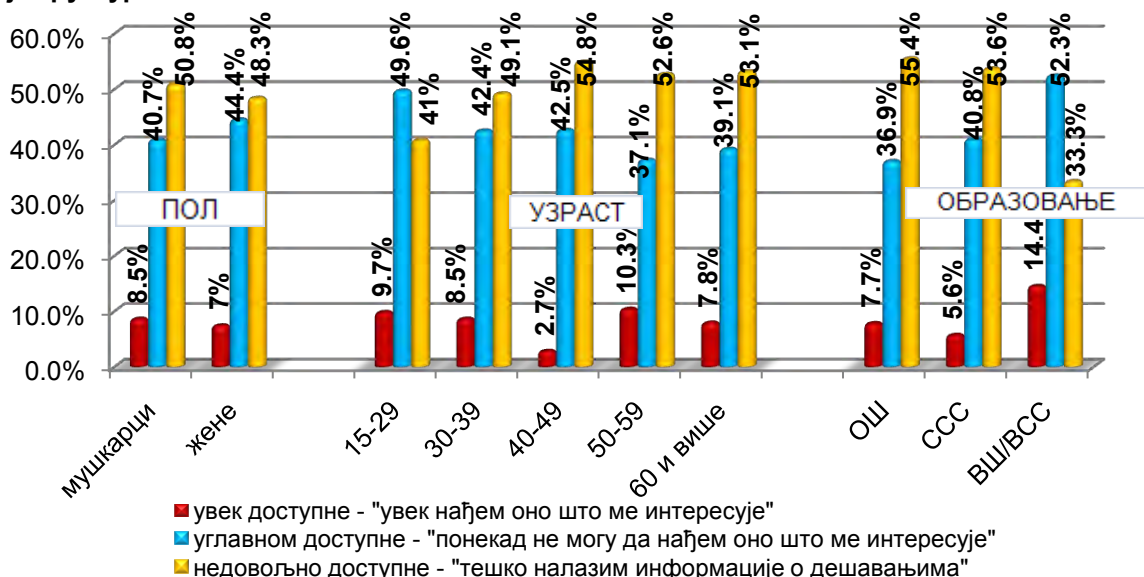
Ранг	Област културе	Оцене 1 и 2	Оцена 3	Оцене 4 и 5	Не знам	Ранг	Област културе	Оцене 1 и 2	Оцена 3	Оцене 4 и 5	Не знам
1	истраживање потреба публике	63.1	19.7	5.4	11.9	6	промоција садржаја од стране установа	33.2	35.1	23	8.7
2	заступљеност културних садржаја према етничким групама	55.9	18.6	6.6	19	7	сарадња установа на локалном нивоу	25.7	24.7	19.2	30.5
3	развијеност савременог стваралаштва	39.7	32.7	15.4	12.1	8	неговање традиције и заштита културне баштине	15.9	41.9	34.9	7.3
4	заступљеност међународне сарадње	39	27.3	10.5	23.2	9	занимљивост културних садржаја	13.6	45.3	39.8	1.6
5	развијеност културног туризма	34.6	35.7	24.3	5.3	10	развијеност културног аматеризма	7.1	38.2	47.5	7.1

Не постоји полна условљеност у оценама стања у области културе, па тако и мушкарци и жене без значајних разлика на прво место по броју високих оцена стављају аматеризам, потом занимљивост културних садржаја па неговање традиције и заштита културне баштине. Све старосне групе истим редоследом оцењују развијеност понуђених области у култури. Високообразовани и они са средњим образовањем такође сматрају да је у Пожаревцу аматеризам развијенији од других области у култури, док они са основном школом на прво место стављају занимљивост културне понуде.

• Начин информисања о културним дешавањима у граду

Према одговорима испитаника, за 8% грађана Пожаревца информације о културним дешавањима су увек доступне, насупрот већини од 49,2% оних који кажу да тешко долазе до информација о култури које су им потребне а 42,6% представља „златну средину“ којој су информације „углавном доступне“ што значи да тек понекад не могу да дођу до информација које их занимају када су културни догађаји у питању.

Приказ 35: Доступност информација о културним дешавањима према полној, старосној и образовној структури испитаника

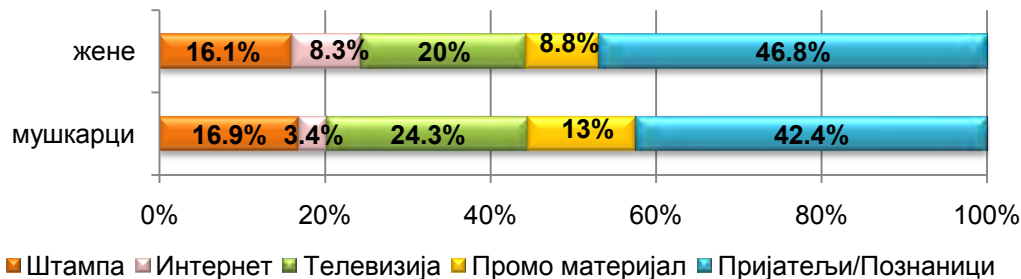
Дистрибуција одговора према полној, старосној и образовној структури показује да су жене нешто информисаније од мушкараца (гледано збирно одговоре „увек доступне“ и „углавном доступне“), они у

двадесетим годинама у највећем броју сматрају да су највише информисани о ономе што се дешава у граду, док они у четрдесетим у највећем проценту сматрају да су информације о култури недовољно доступне, као и они са основним образовањем у односу на остале образовне групе. Високообразовани су очекивано дали већи проценат одговора у односу на остале о томе да се увек лако информишу о ономе што их занима у области културе, али ипак и ова група у трећини случајева изражава став да су информације тешко доступне.

Када је о изворима информација реч већина грађана Пожаревца се о култури најчешће информише преко пријатеља и познаника (44,6%), затим путем телевизије (22,2%), па путем штампаних медија (16,5%) и промотивног материјала установа културе (10,9%), а најмање преко интернета (5,8%).

Жене се у већем проценту од мушкараца информишу путем интернета, а мушкарци се у већем проценту него жене информишу преко телевизије и промо материјала.

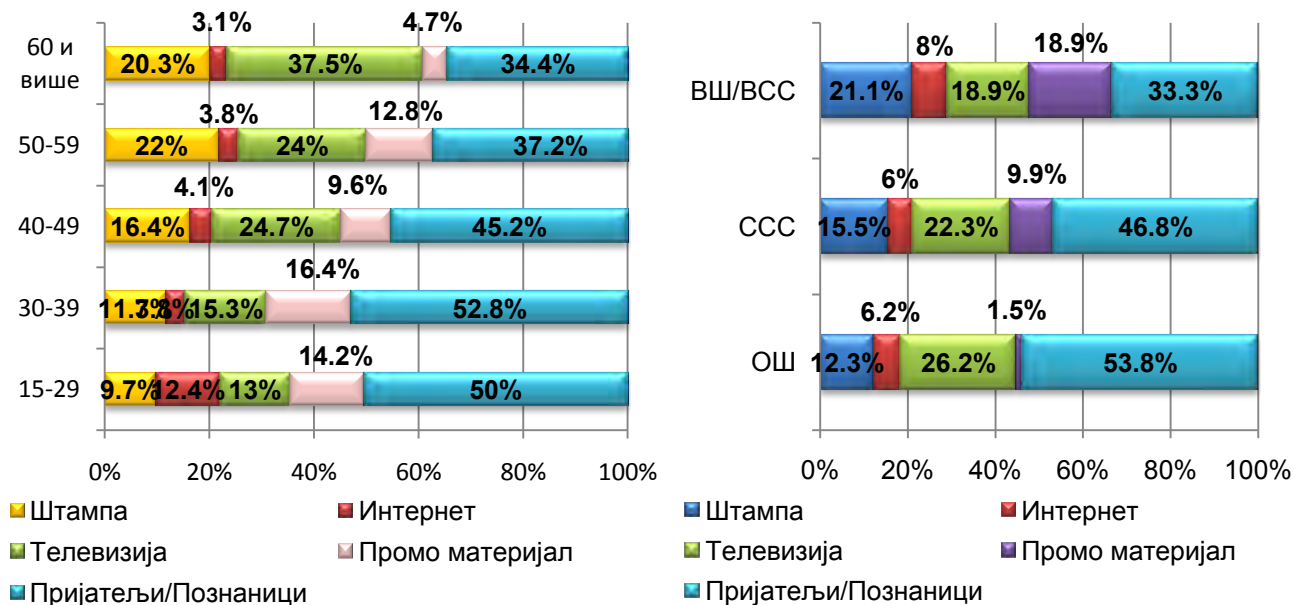
Приказ 36: Начини информисања према полу

Све старосне групе се најчешће информишу путем својих социјалних мрежа, сем оних преко 60 година, који у највећем проценту користе телевизију. Млади до 29 година се чешће информишу путем интернета од осталих. Штампу највише користе испитаници у петој деценији живота а примећује се да су припадници млађих генерација (они у двадесетим и тридесетим годинама) више склони да прочитају промотивне брошуре од осталих старосних група.

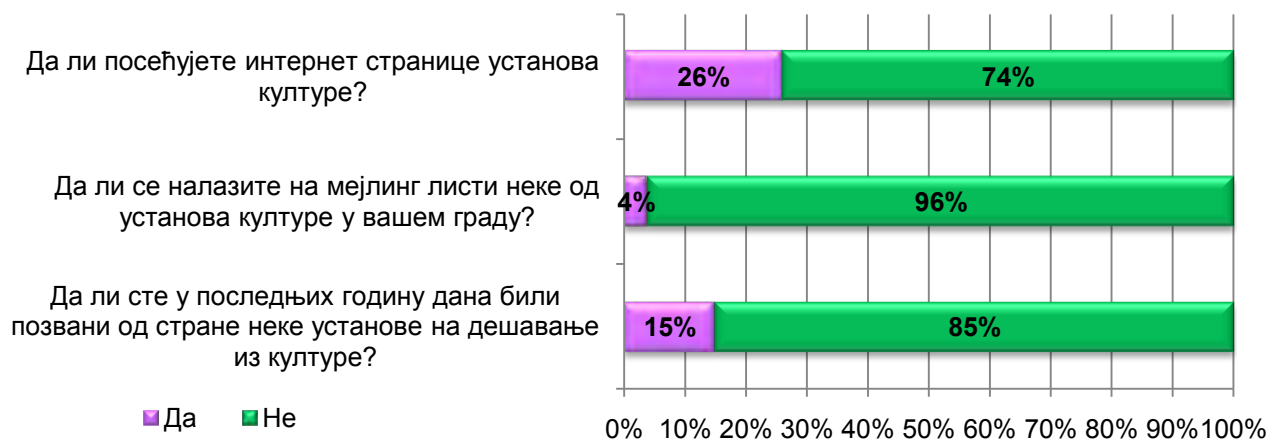
Основнообразовани становници Пожаревца у већем проценту од осталих образовних група користе телевизију и социјалне мреже као средство информисања а високообразовани интернет, штампу и промо материјал.

Приказ 37: Начини информисања према старосној и образовној структури испитаника

Интернет презентације градских установа културе редовно посећује 3,1% испитаника, повремено то чини 22,9% а никад 74%. Иако 26% испитаника посећује интернет стране установа културе у циљу обавештавања, тек се 4% налази на мејлинг листи неке од градских установа културе. Лични позив да посети неки културни догађај упућен од стране градских установа примило је 15% испитаника.

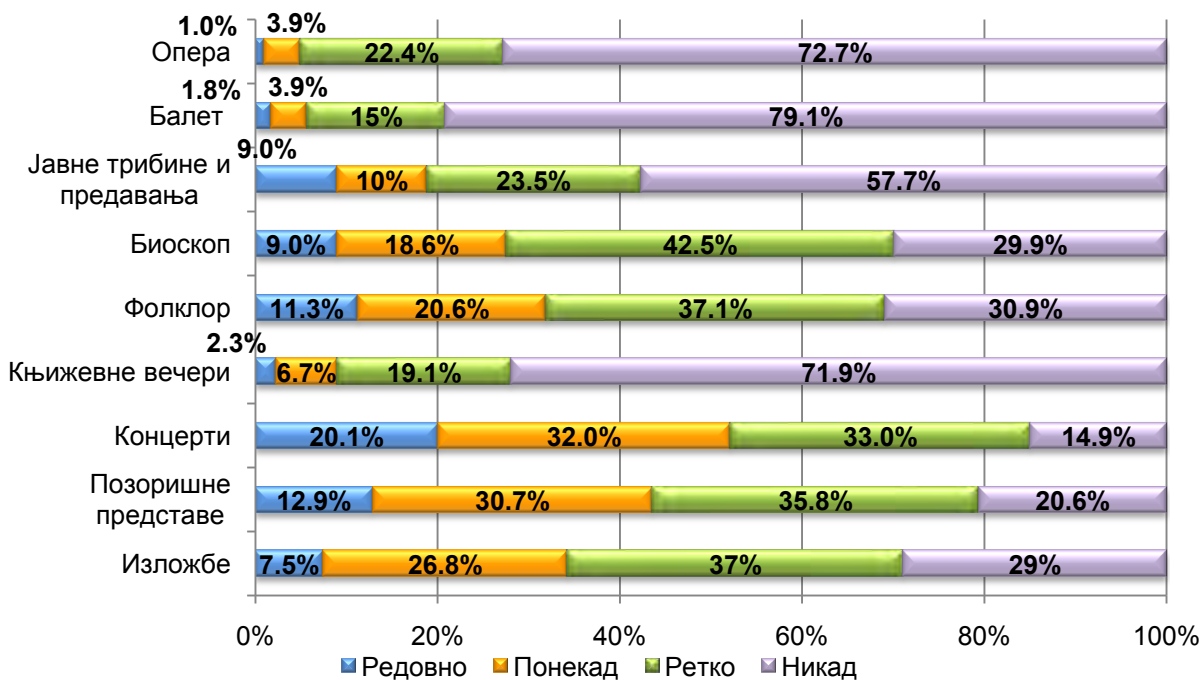
Приказ 38: Информисање ангажовањем грађана и/или установа културе

• Учесталост посете различитих културних садржаја

Од културних садржаја Пожаревљани најредовније посећују концерте. На другом месту су позоришне представе, а на трећем фолклорне манифестације. Културно дешавање на којем никад није био највећи број испитаних, након опере и балета који се ретко одржавају у Пожаревцу па је посећеност очекивано ниска, јесу књижевне вечери са 71,9% одговора „никад нисам био/била“.

Приказ 39: Укупна учесталост посете различитих културних садржаја (у редовне посетиоце рачунају се они који „увек“ и „често“ посећују дешавања)

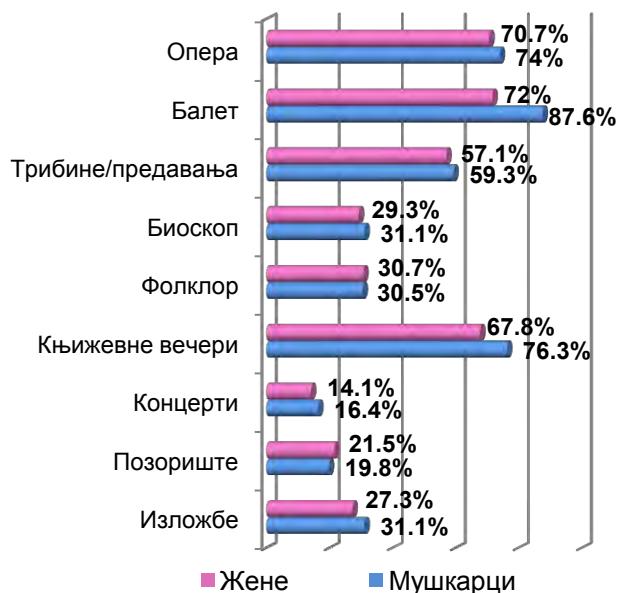
Редовних посетилаца⁵ културних дешавања у Пожаревцу у просеку по свим врстама садржаја има 8,3%. Уколико из анализе изузмемо балет и оперу, редовне публике је 10,3%.

Жене су у просеку редовнија публика него мушкарци, који су као редовни посетиоци бројнији само на концертима и фолклорним манифестацијама. Жене су бројнија публика на позоришним представама, књижевним вечерима, биоскопским пројекцијама, трибинама, балетским и оперским садржајима.

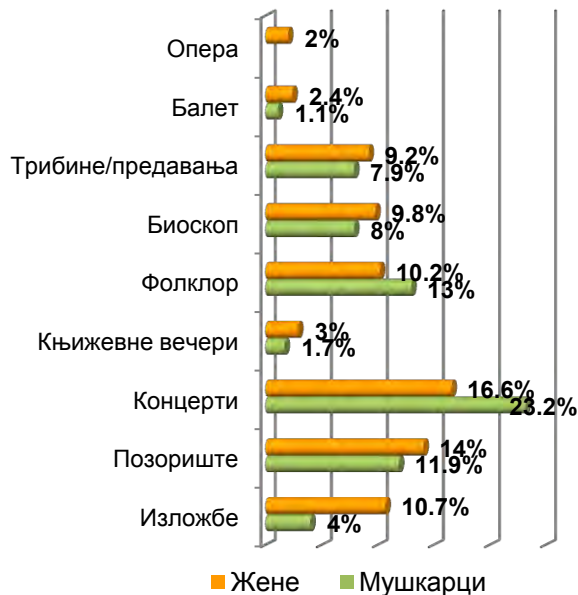
⁵ У анализи се прави разлика између редовних посетилаца (оних који на питања о посети дају одговоре „увек“ – кад год има неко дешавање одем на њега, и „често“ – кад год има нешто што ми се допада, одем) и највећег броја посетилаца као категорије у којој има највише оних који су били на одређеном дешавању, без обзира на учесталост.

Уколико погледамо приказ о расподели „никад нисам био/ла“ одговора, видимо да већи удео мушкараца него жена никад није посетио књижевно вече, изложбе, биоскоп, концерте, балет и оперу.

Приказ 40: Дистрибуција одговора „никад“ (нисам био/ла на том дешавању) према полу

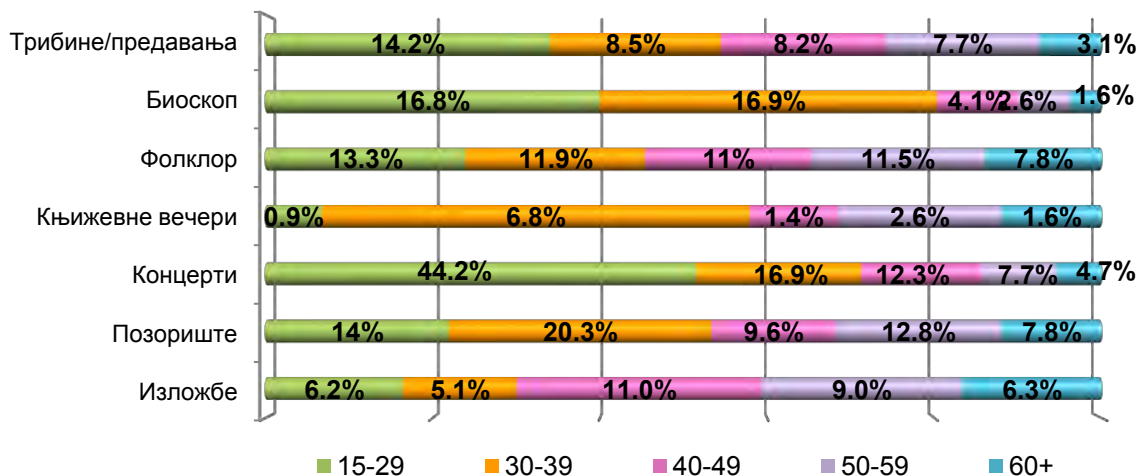
Приказ 41: Процент редовних посетилаца према полној структури

Кроз визуру старосне структуре, испитаници од 15 до 39 година старости су најредовнија публика већине дешавања, сем на изложбама, где предњаче они у четвртој деценији.

Код најмлађих испитаника, до 29 година старости, на првом месту по редовности посете су концерти. Они у тридесетим посећују позоришне представе чешће од осталих генерација. Испитаници у четвртој деценији живота чешће се опредељују за концерте и изложбе него за друге садржаје, они у педесетим и старији од 60 година за позоришне представе.

Приказ 42: Редовна посета програма према старосној структури испитаника (тип манифестације са највећим бројем „увек“ и „често“ одговора)

Као што се види из броја „никад“ одговора у приказу који следи, изложбе су барем једном у животу у највећем проценту посетили они у двадесетим а најмање они преко 60 година.

Позориште су у највећем броју посетили испитаници у трећој деценији живота.

Концерти су очекивано најпосећенији од стране најмлађих категорија (15-29 година), па од оних у четрдесетим, а најмање од стране најстаријих испитаника.

На књижевне вечери у највећем броју одлазе они у преко 60 година и у педесетим, а најмање најмлађи испитаници – чак 82,3% испитаника узраста од 15 до 29 година никада у животу није било на књижевној вечери.

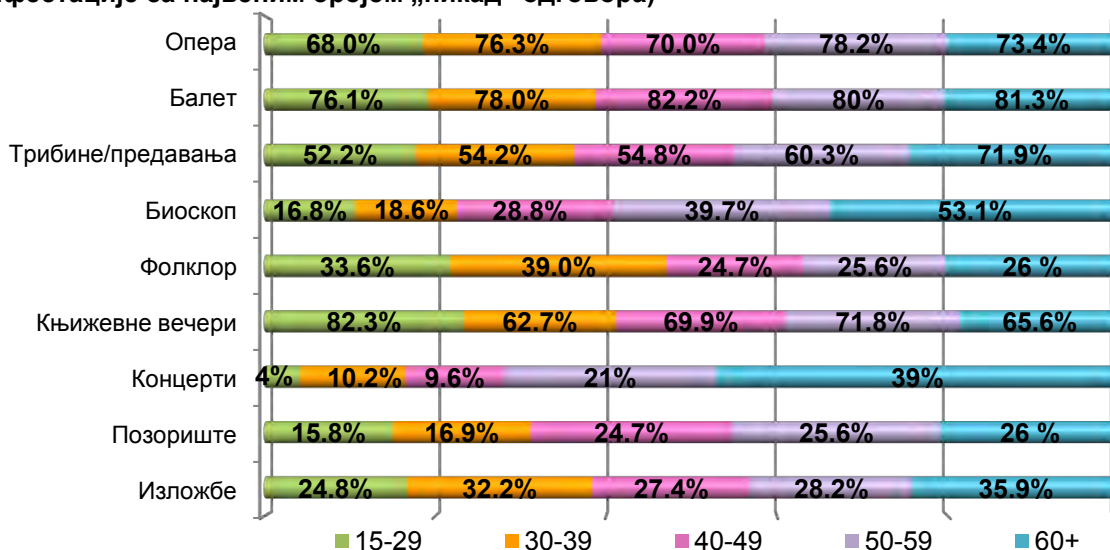
Посећеност фолклорних манифестација је у позитивној корелацији са бројем година те су у њима највише уживали грађани преко 40 година старости, а најмање најмлађи испитаници.

Биоскоп је у највећој мери популаран међу испитаницима између 15 и 29 година, а најмање међу најстаријом популацијом.

Трибине и предавања су најслабије посећени од стране грађана старијих од 60 година, а број „никад“ одговора најнижи је међу најмлађим категоријама (од 15 до 39 година).

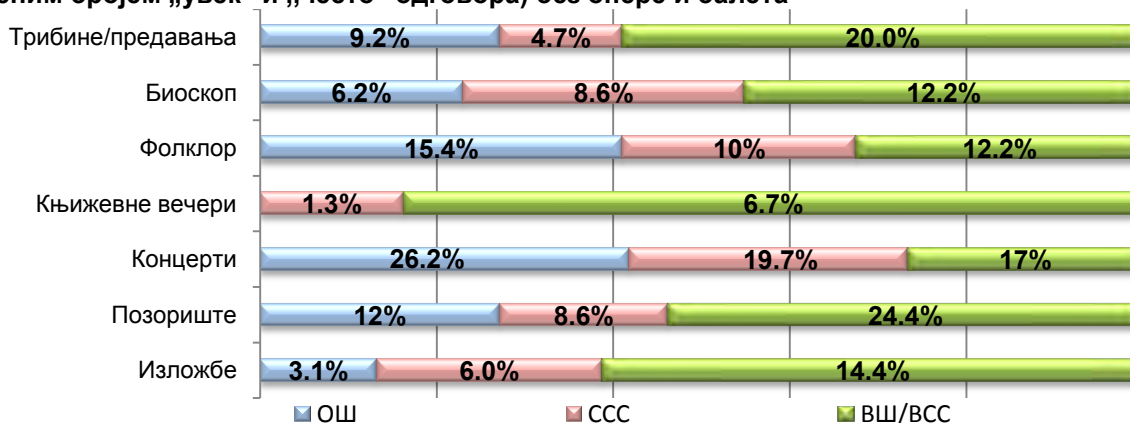
Балет и опера се веома ретко одржавају у Пожаревцу али је ипак 32% грађана од 15 до 29 година барем једном било на оваквим дешавањима а затим 30% оних у четрдесетим.

Приказ 43: Најмања посећеност програма према старосној структури испитаника (тип манифестације са највећим бројем „никад“ одговора)

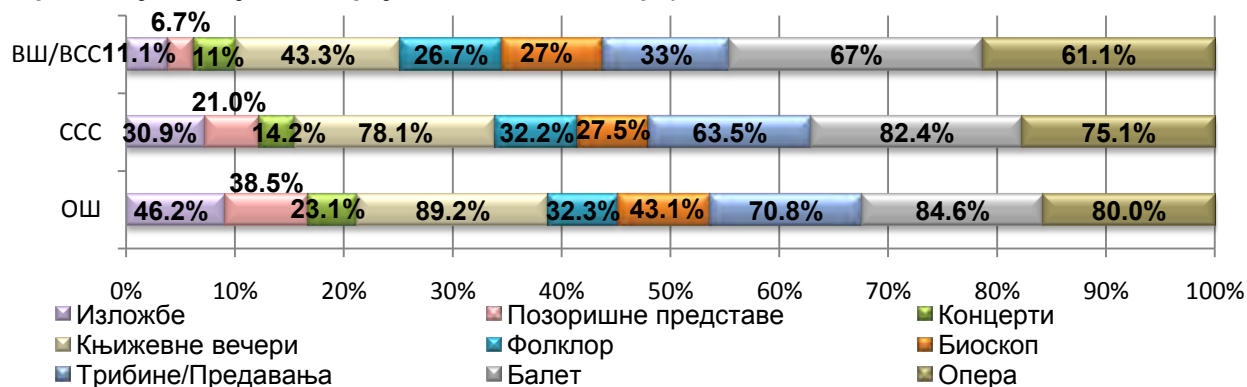
Када је реч о образовној структури посетилаца, књижевне вечери, трибине, биоскоп, позориште и изложбе су најпосећенији садржаји од стране најобразованије популације. Најредовнија концертна публика и посетиоци фолклорних манифестација су испитаници са завршеном основном школом. Број одлазака на трибине, књижевне вечери, у биоскоп и на изложбе расте са степеном образовања.

Приказ 44: Редовна посета програма према образовној структури испитаника (тип манифестације са највећим бројем „увек“ и „често“ одговора) без опере и балета

Најнижу посећеност после балета и опере грађани у свим образовним категоријама бележе на књижевно-трибинским програмима. Најмањи број оних који никада нису били на том садржају је у категорији високообразованих. Изложбе, позоришне представе и концерти бележе најредовнију посећеност, и то од стране оних са завршеном вишом школом или факултетом.

Приказ 45: Најмања посећеност програма према образовној структури испитаника (тип манифестације са највећим бројем „никад“ одговора)

Разлози (не)посећености културних програма

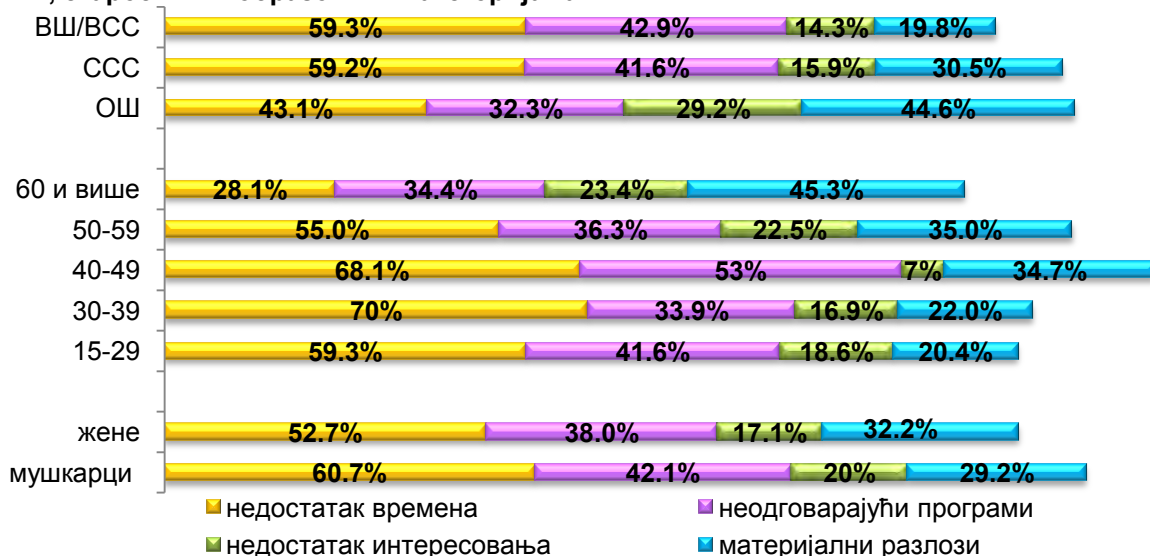
Скоро половина анкетираних (41,4%) сматра да су цене улазница за културне програме реалне. Да су цене улазница скупе сматра 35,5% испитаника, док 21,9% нема мишљење о томе. То значи да финансијски моменат већини није преваходан разлог непосећивања културних програма

Као главни разлог за нередовно посећивање садржаја из културе грађани Пожаревца наводе „недостатак слободног времена“ који представља 28,3% одговора. На другом месту налази се одговор „неодговарајући програми“ са 20,2% одговора, а затим на трећем месту су „материјални разлози“ са 15,2% одговора.

Мушкарцима је у нешто већем проценту него женама пресудан разлог „недостатак слободног времена“, који је доминантан и код свих старосних категорија сем код испитаника преко 60 година старости који на прво место стављају материјалне разлоге. Недостатак слободног времена је кључни разлог за неодласке на културне програме испитаницима са средњим и високим образовањем, док је онима са завршеном основном школом главни разлог недостатак материјалних средстава. На другом месту свим категоријама јесте одговор „неодговарајући програми“ а на трећем „материјални разлози“ (код оба пола, свих старосних група и оних са средњом и високом стручном спремом,) сем испитаницима са основним образовањем који на друго место стављају „недостатак слободног времена“, а на треће „неодговарајуће програме“. На четвртном месту свим категоријама без изузетака је „недостатак интересовања“.

Веома висок број оних који наводе „неодговарајуће програме“ и „недостатак интересовања“ као главне разлоге непосећивања, указује на потребу интензивније промоције програма и чешћег спровођења истраживања потреба публике.

Приказ 46: Главни разлози због којих испитаници не посећују чешће културне догађаје према полним, старосним и образовним категоријама

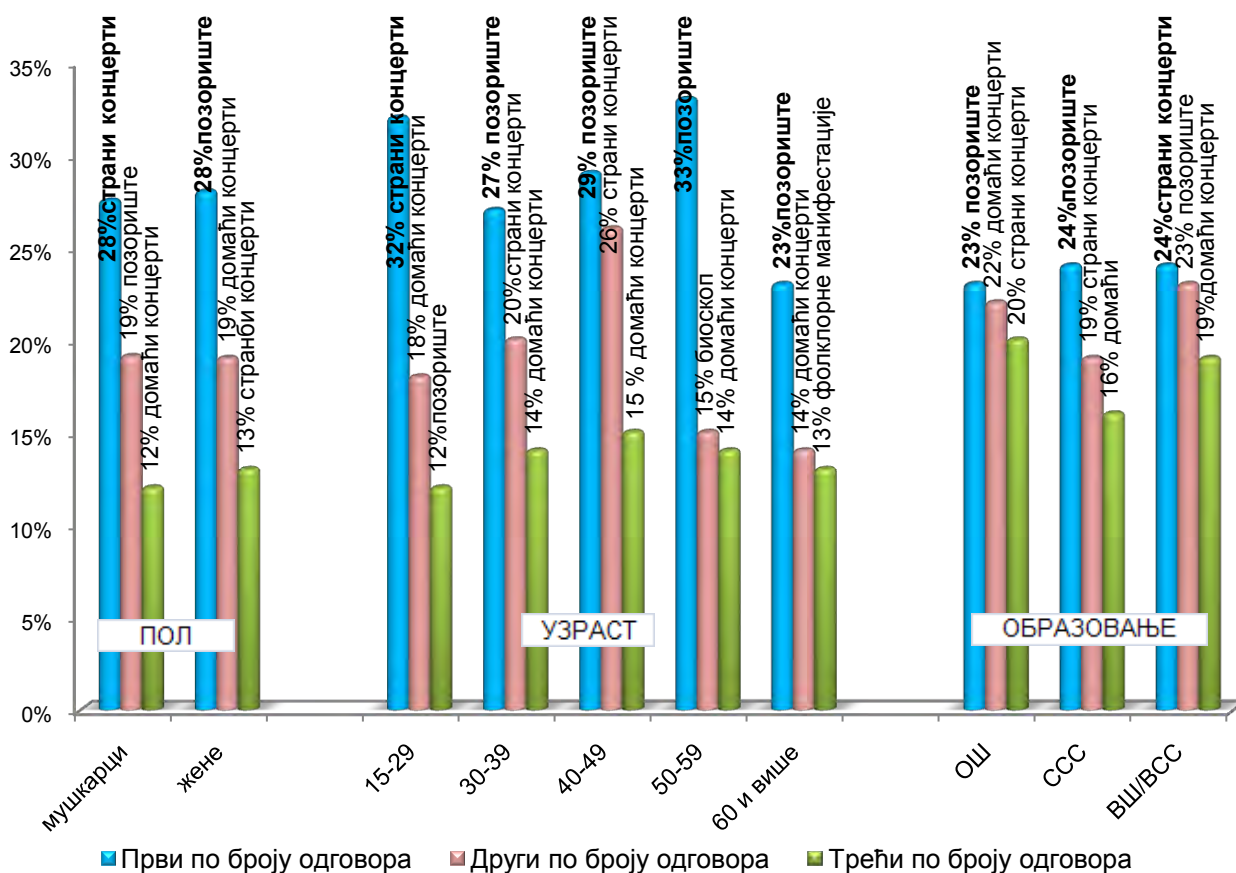

Грађани Пожаревца би културну понуду најпре побољшали повећањем броја позоришних представа, па концертима страних а потом и домаћих извођача. Културном понудом задовољно је 2,9% испитаника и у њој ништа не би мењали.

Испитаници мушког пола највише желе концерте страних извођача а жене позоришне представе. Испитаници од 15 до 29 година првенствено желе да се у Пожаревцу чешће уприличавају концерти иностраних извођача, док све остале старосне групе првенствено желе да у граду буде више позоришних представа. Поред истицања концерата и позоришних представа, међу прва три места налазе се и биоскопске пројекције код грађана у педесетим годинама и фолклорне манифестације код старијих од 60 година. Када је образовна структура у питању, испитаници са завршеном основном и средњом школом сматрају да би културну понуду требало најпре обогатити позоришним представама док високообразовани сматрају да би понуду требало обогатити најпре концертима страних музичара.

Од концерата грађани највише желе поп и рок музику (36% одговора), затим фолк (21%) па концерте етно и класичне музике (по14%).

Приказ 47: Садржаји којима би испитаници обогатили културну понуду града⁶

• Символи града⁷

Као највећи симбол града, грађани Пожаревца су истакли *Љубичевске коњичке игре*. Потом се спомен парк Чачалица препознаје као симбол Пожаревца и чувена Милена Павловић Барили, као и градска галерија која носи њено име. Од установа културе, као градски бренд препознат је и *Народни музеј* (на десетом месту) а од културних манифестација *Глумачке свечаности – Дани Миливоја Живановића* (на осмом месту). Међу првих десет симбола града налазе се и *Споменик Кнезу Милошу, Ергела Љубичево* и археолошко налазиште удаљено 12 км од Пожаревца – *Виминацијум*, римски војни логор и град, који је извесно време био и главни град римске провинције Горње Мезије. На листи се нашао и Слободан Милошевић.

⁶ Под *страним концертима* подразумевају се концерти страних извођача, а под *домаћим* концерти домаћих извођача.

⁷ У обзир су узимани само симболи који представљају *културно-историјско* и *специфично* обележје града.

Табела 13: Првих 10 симбола града према одговорима испитаника

1	„Љубичевске коњичке игре“	6	Ергела Љубичево
2	Спомен парк Чачалица	7	Виминацијум
3	Милена Павловић Барили	8	Глумачке свечаности („Дани Миливоја Живановића“)
4	Галерија Милене Павловић Барили	9	Слободан Милошевић
5	Споменик кнезу Милошу	10	Народни музеј Пожаревац

Фокус групе

Грађани који су учествовали у фокус групама одржаним у Пожаревцу нису задовољни стањем у култури. Они објашњавају да се у Граду организује мали број културних дешавања и то комерцијалних, која су лоше посећена и да су грађани лоше информисани, али и пасивни, као и институције које имају лош приступ деци и младима.

Према мишљењу учесника, потребно је направити Стратегију развоја културе, најпре у земљи, а затим План развоја у граду, који би обухватили и предлог да се убудуће прожимају култура и образовање. Затим је потребно у установе културе и у организацију културних програма укључити младе људе и понудити им различите конкурсе, што ће довести до промене у њима, али и у приступу публици и начину обавештавања о програмима.

Као занимљиве културне програме грађани издвајају манифестацију *Миливојев штап и шешир*, традиционално такмичење аматерских позоришта и наступе Градског хора *Барили*.

Установе које најбоље послују, према мишљењу грађана, су Центар за културу и Градски хор Барили, а наводе и да је Музеј веома активан, као и да Библиотека организује различите културне програме на сваких десетак дана. Установама предлажу да промене радно време, као и да раде викендом, а Галерији да не прима само организоване посете. Што се Биоскопа тиче, констатују да је посећеност јако лоша, иако је цена карата 200 динара.

Учесници фокус група наводе да је у граду, што се тиче културе, веома активан цивилни сектор, као и да су културно-уметничка друштва добра, али да не наступају често у земљи и иностранству.

Пожаревљани нису задовољни постојећом сарадњом између установа културе и школа. Они наводе да је слика нешто боља када су у питању основне него средње школе, али да је потребно системски деловати, а не да наставни кадар одлучује о едукацији у вези са културом. Истичу и да је потребно организовати више секција у школама, јер тренутно постоје ликовна и фото-кино секција, док драмске нема.

С обзиром на то да сматрају да треба побољшати културну понуду за младе, учесници објашњавајући тренутно стање наводе да је најразвијенија музичка сцена, да у граду функционише велики број музичких група чији су наступи веома посећени, али истичу да нису организовани довољно често, баш као ни наступи састава из других градова. Према њиховим сазнањима, млади посећују и концерте у музичкој школи.

Грађани Пожареваца закључују да се култура не може комерцијализовати и да је зато потребно да приватни сектор подржи културу и уметност јер су непрофитабилне, а како би се створила нова и задржала већ постојећа публика, важно је редовно оглашавање установа културе.

Цивилни сектор у области културе града Пожареваца

Удружења која се баве културом има два, а то су:

- ✓ Удружење ликовних стваралаца *Милена П. Барили* и
- ✓ Културно-просветна заједница Пожаревац

Културно-уметничких друштава има три:

- ✓ Градски ансамбл народних игара и песама,
- ✓ Културно-уметничко друштво *Младост*, Пољана и
- ✓ Културно-уметничко друштво *Костолац*.

Приватни субјект који се бави културом је:

- ✓ *Културно издавачки центар „Српска кућа“*.

- У Пожаревцу музику стварају и четири ауторске музичке групе:
- ✓ *Припјат*,
 - ✓ *Guybrush Treerwood*,
 - ✓ *Divert* и
 - ✓ *Чудесни буџ*.

Удружење ликовних стваралаца *Милена П. Барили*

Удружење ликовних стваралаца *Милена П. Барили* (УЛИС) настало је 1951. године.

• **Програми**

Удружење годишње организује три колективне изложбе и неколико самосталних, а углавном у сарадњи са Центром за културу.

УЛИС је организатор међународне ликовне колоније *Чачалица*, у оквиру које сваки уметник наслика по два дела, на слободну тему, техником коју сам одабере. Изложба насталих радова организује се у оквиру пратећег програма *Љубичевских коњичких игара*, у холу Центра за културу.

Чланови Удружења су у 2009. години, у оквиру ликовне колоније организовали мултимедијално вече, уз музику, поезију и сликарска дела Милене Павловић Барили, чиме су обележили стогодишњицу од рођења познате пожаревачке сликарке.

Сарађују са свим Установама у граду, као и са школама.

• **Чланство**

Удружење има око 40 чланова.

• **Кадрови**

Удружење нема стално запослене, већ само волонтере.

• **Буџет**

Удружење се финансира из сопствених прихода, спонзорства и преко пројеката.

У 2009. години, из градског буџета је преко пројекта добило 1.405,29 евра (132.000,00 динара).

Чланови Удружења плаћају годишњу чланарину у износу од 400 динара.

• **Проблеми**

Као највећи проблем представници Удружења ликовних стваралаца истичу недостатак простора за рад и за излагање, а као простор, којим би могли да реше наведени проблем, наводе Клуб Војске Југославије.

Удружење наводи и потребу за градском Галеријом, у којој би могли излагати сви уметници.

Уз то, констатују да је проблем недостатак финансијских средстава и наводи се потреба за редовним финансирањем.

Културно-просветна заједница Пожаревац

Културно-просветна заједница Пожареваца је удружење грађана које постоји више од 60 година.

• **Просторни капацитети**

Удружење нема своје просторије. КПЗ за састанке користи просторије школа у Граду.

• **Програми и чланови**

Културно-просветна заједница организује различите програме међу којима је и *Фестивал младих*, који окупља велики број учесника из свих основних и средњих школа, а у оквиру ког се организују музички, фолклорни, ликовни, изложбени и други културни програми.

Удружење организује и општинско такмичење рецитатора, где се бирају најбољи рецитатори из основних и средњих школа који касније учествују на републичком такмичењу.

КПЗ сарађује са школама, у којима организује своје програме.

Поводом одржавања позоришне манифестације *Глумачке свечаности „Миливоје Живановић“* КПЗ додељује престижну награду *Златно перо* победнику конкурса *Есеј о глумцу*.

КПЗ али има у плану да почне и са издавачком делатношћу.

- **Чланство**

Удружење има 15 чланова.

- **Кадрови**

У КПЗ-у нема стално запослених.

- **Буџет**

Удружење се финансира из сопствених прихода и преко пројеката.

- **Проблеми**

Као највећи проблем из Културно-просветне заједнице наводе то што не располажу сопственим простором. Као решење проблема наводе могућност да им Град уступи простор у оквиру Центра за културу. Поред непостојања простора, као проблем наводи се и недостатак финансијских средстава.

Градски ансамбл народних игара и песама

Градски ансамбл народних игара и песама основан је 1958. године.

Ансамбл промовише културно-уметничко стваралаштво и националну културу града Пожаревца.

- **Просторни капацитети**

Друштво користи просторије Центра за културу.

- **Програми**

У оквиру Друштва функционишу:

- ✓ извођачки ансамбл,
- ✓ народни оркестар,
- ✓ дечји ансамбл и
- ✓ школа фолклора.

Народни оркестар, осим што је инструментална пратња извођачком ансамблу, ради и на записима из народног стваралаштва и музичким композицијама домаћих и страних аутора.

Учесник је разних културно-уметничких манифестација у земљи и иностранству, међу којима су *Интернационални фолклорни фестивал* у Бургасу, *Међународни фолклор фестивал* у Пољској и други, а носилац је многих признања.

У Пожаревцу, Друштво је наступало на *Републичком такмичењу градских културно-уметничких друштава* и *Републичкој смотри фолклора села Србије*.

За собом има више од 3.000 концерата, а посебна се пажња поклања сарадњи са школама и водећим ансамблима у земљи.

- **Чланство**

Ансамбл броји око 350 чланова.

- **Кадрови**

Друштво нема стално запослене, већ 12 волонтера.

- **Буџет**

Градски ансамбл се финансира из градског буџета и сопствених прихода. Део буџета Друштва за 2009. годину, који је обезбеђен из градског буџета износио је 11.710,76 евра (1.100.000,00 динара).

Друштво не наплаћује чланарину.

- **Проблеми**

Као највећи проблем представници Ансамбла наводе недовољна финансијска средства.

У области кадровске структуре као проблем наводи се недостатак стручног кадра, а у Градском ансамблу сматрају да би свако културно-уметничко друштво требало да има по два запослена лица.

Културно-уметничко друштво „Младост“, Пољана

Културно-уметничко друштво Младост званично ради од почетка 2001. године, а постоји и чува традицију од раних тридесетих година XX века.

- **Просторни капацитети**

Друштво нема своје просторије, већ користи просторије Дома културе (канцеларијски простор и салу за пробе, која има 280 седишта).

- **Програми**

У свом саставу Друштво има фолклорну и етно секцију.

Друштво је организатор *Ускршњег етно фестивала*, који се одржава другог дана Ускрса, у Пољани. На фестивалу, у просеку, учествује око 1.000 учесника из целе Србије. Учесници се такмиче у фолклорним играма, спремању традиционалних јела, старим спортским дисциплинама и старим занатима.

КУД је учествовао на бројним фестивалима, међу којима је и *Етно фестивал* у Вршцу, на којем је и победио.

Друштво има око 40 наступа током године, за које, у просеку улазницу наплаћује 100 динара.

- **Чланство**

Етно секција броји око 80 чланова, док фолклорна секција броји између 50 и 60 чланова.

- **Кадрови**

Друштво нема стално запослене, већ једног хонорарног сарадника и волонтере.

- **Буџет**

Друштво се највећим делом финансира из градског буџета, док остатак обезбеђује из сопствених прихода. Део за 2009. годину, који је обезбеђен из градског буџета износио је 2.661,54 евра (250.000,00 динара).

КУД наплаћује чланарину и она за децу износи 200 динара, а за одрасле 300 динара.

- **Проблеми**

Из Културно-уметничког друштва, као највећи проблем наводе то да су финансијска средства којима располажу недовољна. Представници Друштва сматрају да би Град требало да, одлуке о финансирању, односно износу којим ће финансирати културно-уметничка друштва, доноси у договору са њима.

Као проблем наводи се и незаинтересованост локалне самоуправе за културу у селима, па из КУД-а истичу потребу за реновирањем Домова културе који се у њима налазе, како би се подстакло развој културе сеоском подручју.

Друштво наводи да је проблем и лоша сарадња са медијима, Културно-просветном заједницом и Центром за културу.

Културно-уметничко друштво „Костолац“

Културно-уметничко друштво Костолац основано је 1947. године, под именом КУД *Светлост*, а од 1978. године долази до трансформације и КУД мења име у *Костолац*.

- **Просторни капацитети**

Друштво нема своје просторије, већ су му просторије, у пословној згради, дате на коришћење.

- **Програми и чланови**

У оквиру Друштва постоје:

- ✓ народни оркестар,
- ✓ женска певачка група и
- ✓ фолклорни ансамбл.

Фолклорна група подељена је у шест селекција:

- ✓ Колибри,
- ✓ Врабац,

- ✓ Пролеће један,
- ✓ Пролеће два,
- ✓ Припремни и
- ✓ Први извођачки ансамбл.

Ансамбл је током 2009. године имао око 57 наступа. У просеку, Друштво на годишњем нивоу има око 15 наступа у Костолцу и око 10 у Пожаревцу.

- **Кадрови**

Друштво нема стално запослене, али има хонорарне сараднике.

- **Буџет**

КУД се финансира из градског буџета и сопствених прихода. Део буџета за 2009. годину, обезбеђен из градског буџета, износио је 6.920,00 евра (650.000,00 динара).

- **Проблеми**

Као проблем представници Културно-уметничког друштва наводе да су недовољна финансијска средства којим располажу. У Друштву сматрају да је потребно установити критеријуме у Граду за расподелу финансијских средстава, односно да се додељују према квалитету и броју наступа. Представници наводе и да је потребно да у креирању културне стратегије града учествују и представници аматерских друштава.

Културно издавачки центар „Српска кућа“

Културно-издавачки центар "Српска кућа" отворен је 1995. године, као један од првих приватних културних центара у Србији.

- **Просторни капацитети**

Центар располаже простором који је у приватном власништву и налази се у згради прве пожаревачке поште.

- **Програми**

Културно-издавачки центар организује низ програма:

- ✓ *Сто младих талената,*
- ✓ *Српско сеоско прело,*
- ✓ *Дечју колонију керамике,*
- ✓ *Кичицом и пером до лепоте и пријатељства,*
- ✓ *Дани чаја и лековитог биља,*
- ✓ *Ускршњу свечаност и*
- ✓ *Златне руке Стига.*

Један од значајнијих пројеката Центра је *Сто младих талената*, који за циљ има откривање талентованих младих писаца. У пројекат је укључено 25 округа и за сваки се објављује по једна књига, са радовима 100 најталентованијих учесника.

У оквиру манифестације *Љубичевске коњичке игре*, Центар организује пратећу манифестацију *Српско сеоско прело*, које траје два до три дана, у оквиру које се представљају различити обичаји и одржавају књижевне вечери, фолклорни и музички програми, као и друга културна дешавања.

Манифестација *Дечја колонија керамике*, окупља децу из Србије, Републике Српске, Румуније, Македоније и других околних земаља, а у оквиру ње деца обликују разне моделе од глине. Манифестација је била организована две године заредом, али се због недостатка финансијских средстава, више не организује.

Током 1999. године Центар је започео и пројекат *Кичицом и пером до лепоте и пријатељства*, у оквиру кога је организовао и изложбу слика, која се одржава сваке године. За десет година организовано је око 300 изложби, а у просеку сваку изложбу посети између 50 и 100 људи.

У оквиру традиционалне манифестације *Дани чаја и лековитог биља*, која се одржава сваке године, почев од 2000, у галерији и клубу уметника Центра, испијају се, дегустирају и презентују чајеви и производи од лековитог биља.

На Ускрс се одржава манифестација *Ускршње свечаности*, у оквиру које се посетиоци такмиче у куцању ускршњим јајима, украшавању и брзини чишћења и конзумирања ускршњих јаја. Поред такмичења, организује се *Ускршњи маскенбал* и *Дечје диско вече*.

У оквиру пројекта *Златне руке Стига* организује се такмичење домаћица у припремању јела на традиционалан начин, као и припремању и постављању трпезе. Домаћице могу учествовати и у излагању и оцењивању радова из ручне радиности.

Културно-издавачки центар је за све своје пројекте добио бројна признања од разних институција како из града, тако и из целе земље.

Центар има добру сарадњу са свим Установама у граду и школама.

- **Кадрови**

У оквиру *Српске куће* има 5 стално запослених, 6 хонорарних сарадника и између 5 до 10 волонтера.

- **Буџет**

Центар се финансира из сопствених прихода и спонзорстава.

- **Проблеми**

Представници Центра као проблем наводе недостатак финансијских средстава за реализацију свих планираних пројеката.

Музичке групе⁸

Музичких група које активно учествују у креирању културне сцене стварајући ауторску музику у Пожаревцу има десетак, а разговор по принципу фокус групе вођен је са четири, у том ренутку доступне:

- ✓ *Припјат,*
- ✓ *Guybrush Treepwood,*
- ✓ *Divert* и
- ✓ *Чудесни буџ.*

Музички састави проба одржавају у собама, гаражама и изнајмљеним просторима, а неки вежбају и ван града (најчешће у Београду).

- **Наступи**

У просеку стотину младих људи посећује наступе пожаревачких музичких састава.

Бендови углавном свирају по приватним клубовима, а једина манифестација у граду на којој наступају јесте *Пожаревачка гитарјада*.

У просеку у Пожаревцу имају једну свирку годишње, док у другим градовима Србије наступају око 10 пута у току године.

Пожаревачке неафирмисане музичке групе сарађују са сличним групама из других градова. Иако путем пријатељских веза гостују по местима у Србији, не могу да узврате наступом у свом граду услед недостатка простора за свирке у Пожаревцу.

- **Тонски записи**

Све активне ауторске музичке групе имају демо снимке, а поједине и албуме.

- **Техничка опремљеност**

Све музичке групе у Пожаревцу имају своје инструменте и део опреме.

- **Финансирање**

Пожаревачки бендови наплаћују улазнице за своје наступе од 50 до 100 динара. Бендови се финансирају из сопствених прихода.

- **Проблеми**

Као највећи проблем у свом раду музичари истичу недостатак адекватног простора за наступе и вежбање. Бендови као простор, у коме би могле да се одржавају пробае, виде стари Дом културе, мада наводе да су за његово реновирање потребне велике инвестиције. Као друго решење (за које бендови сматрају да би било потребно издвојити мања финансијска средства), наводе могућност да им Град уступи простор тј. земљиште на коме би могао да се сагради објекат у коме би се могле одржавати пробае. Као још једно од решења виде и то да Центар за културу технички опреми једну просторију у којој би бендови могли да вежбају.

⁸ С обзиром на то да не постоји званична евиденција о постојању и стваралаштву музичких група у граду, као ни системско вођење рачуна о њима, све информације прикупљене су на терену.

Поред недостатка простора, *бендови* као проблем виде и то што у земљи не постоји ниједан велики демо фестивал, на коме би могле учествовати неафирмисане музичке групе.

Уз то, лоша сарадња са медијима, који су незаинтересовани за активности *бендова*, успорава њихов напредак. Они истичу потребу за емисијама које би промовисале њихов рад.

Градске манифестације

- **Ликовне:** Бијенале *У светлости Милене*
- **Музичке:** Међународно такмичење дрвених дувача, Мајска гитаријада
- **Музичко-сценске:** Смотра фолклорних ансамбала села Србије
- **Позоришне:** Глумачке свечаности *Миливоје Живановић*, Аматерске глумачке свечаности *Миливојев штап и шешир*
- **Комплексне:** Сестрољински дани преображења, Островачки бећарац, Новембарски дани културе
- **Остале:** Ускршњи етно фестивал, Љубичевске коњичке игре, Мајски графити, Златне руке Стига

Из албума Локалних културних политика
ПОЖАРЕВАЦ

Културно-уметничка друштва

Музичке групе

Градски парк

Codex

Историјски архив

Галерија Милена Павловић Барили